

SJEĆANJE NA GENOCID U SREBRENICI: PORUKA CIVILIZACIJE REMEMBERING SREBRENICA GENOCIDE: MESSAGE OF CIVILIZATION

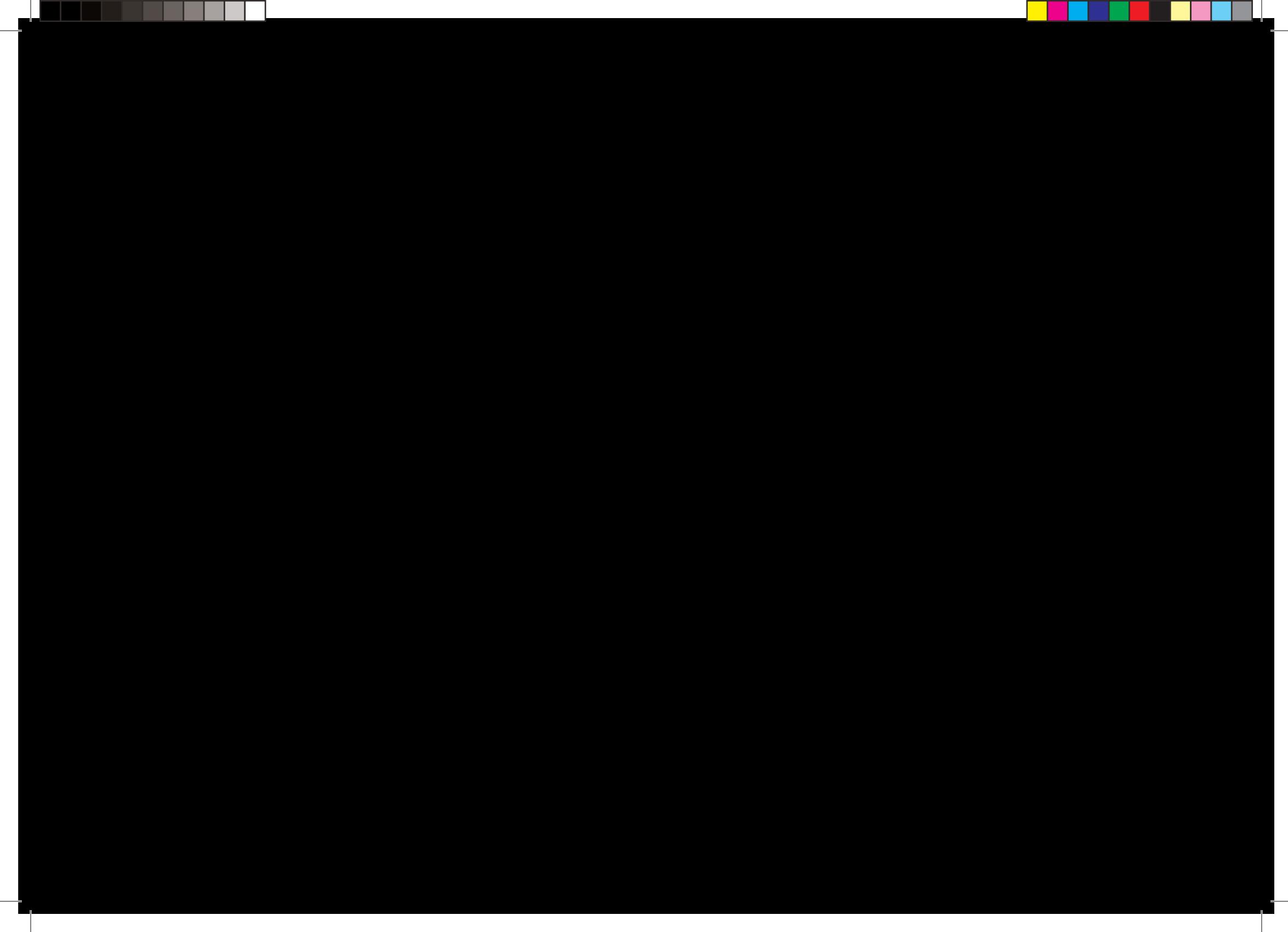

MEMORIJALNI
CENTAR
SREBRENICA

SREBRENICA
MEMORIAL
CENTER

25

MEMORIJALNI
CENTAR
SREBRENICA

SREBRENICA
MEMORIAL
CENTER

|**25**

11.07.1995. – 11.07.2020.

Sjećanje na genocid u Srebrenici: Poruka civilizacije
Remembering Srebrenica Genocide: Message of Civilization

Ova publikacija je izrađena pod pokroviteljstvom
člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine gospodina Šefika Džaferovića.

This publication was completed and published with the support of
Member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina mr. Šefik Džaferović.

Poštovani prijatelji Memorijalnog centra Srebrenica,

Ponosni smo što sa Vama možemo podijeliti publikaciju koja obuhvata važne poruke civilizacije povodom 25. godišnjice genocida u Srebrenici. U publikaciji možete pronaći informacije o obilježavanju 25. godišnjice genocida, aktivnostima Memorijalnog centra Srebrenica i cijele zajednice u 2020. godini na podizanju svijesti o genocidu. Cijeli svijet je gledao u nas, i uprkos pandemiji virusa Covid-19, čini se da je cijela civilizacija našla i odvojila trenutak tišine da se sjeti genocida u Srebrenici.

Dear friends of the Srebrenica Memorial,

We are proud to share this publication with you, that includes important messages of entire humanity on the occasion of the 25th anniversary of the Srebrenica genocide. In it you can find important details about activities of the Srebrenica Memorial Center and the entire community in 2020 on raising awareness about genocide. The entire world was watching, and in spite of the Covid-19 pandemic, it seems like all of civilization did manage to find a moment of silence to commemorate victims of the Srebrenica genocide.

HISTORIJSKI KONTEKST

HISTORICAL CONTEXT

Nakon smrti predsjednika Josipa Broza Tita, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija je naišla na političke turbulencije i borbu za prevlast koja je doživjela svoj vrhunac krajem osamdesetih. Slobodan Milošević je stavio pod svoju kontrolu političko rukovodstvo dvije republike (Srbija i Crna Gora) i dvije autonomne pokrajine (Vojvodina i Kosovo) u okviru Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Poremećaj ravnoteže moći između federalnih jedinica koje su činile Jugoslaviju rezultirao je zahtjevima za disolucijom i pozivima na nezavisnost republika, koji su prvo došli od Slovenije, Hrvatske, a onda i Makedonije.

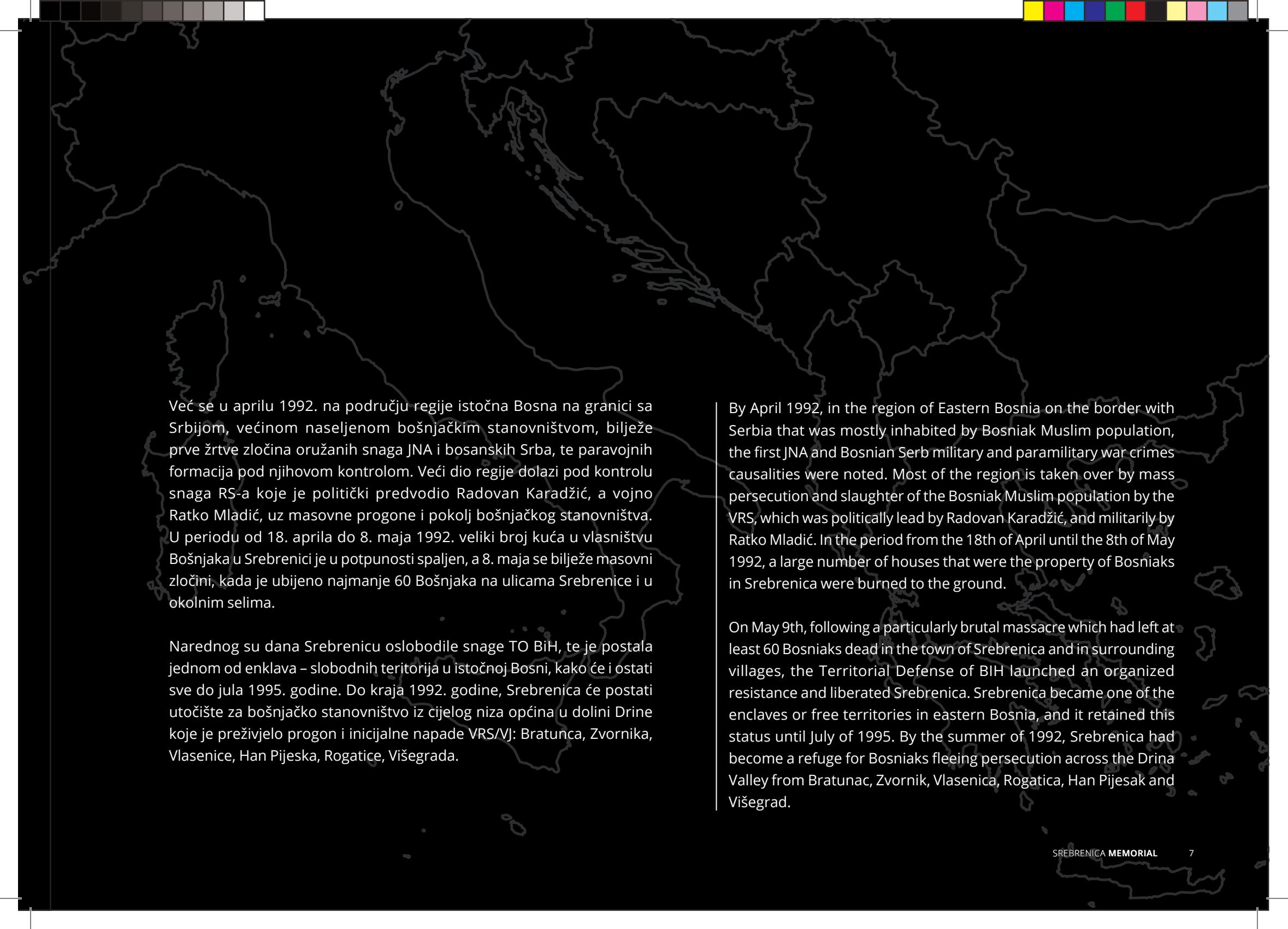
Dana 29. februara i 1. marta 1992. godine građani i građanke Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (2/3 od ukupnog broja onih koji su imali pravo glasa)izašli su na referendum na kojem su sa 99% glasova podržali nezavisnost BiH.

Bosna i Hercegovina je u narednom periodu priznata od međunarodne zajednice kao nezavisna država, ali će samoproglašena „Republika srpskog naroda u BiH“ pod rukovodstvom SDS-a, uz vojnu podršku JNA, te policijskih i sigurnosnih struktura režima Slobodana Miloševića iz Beograda odgovoriti nasiljem i agresijom na izraženu volju većine građana zemlje za nezavisnu i suverenu BiH.

Following the death of president Josip Broz Tito, the Socialist Federal Republic of Yugoslavia faced political turbulences and a power struggle that reached its peak in the late eighties. Slobodan Milošević consolidated his authority in many parts of the country (Montenegro, Serbia with two provinces Vojvodina and Kosovo), disrupting the balance of power among the Yugoslav republics and prompting calls for secession. Slovenia was the first of the republics to declare its independence, followed by Croatia and Macedonia.

On February 29th and March 1st, 1992, two-thirds of eligible voters in the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina participated in a referendum in which independence won 99% of the vote. Bosnia and Herzegovina thereby declared itself an independent state and was soon recognized as such by the international community.

Nevertheless, the self-proclaimed “Republic of Serb People in BiH” (later known as the Republika Srpska or RS) came out in violent opposition to this move. Under the leadership of Radovan Karadžić and his SDS party and with the support of the Yugoslav People’s Army (JNA) and the Milošević regime in Belgrade, they launched a protracted war of aggression against the sovereign state of Bosnia and Herzegovina.

Već se u aprilu 1992. na području regije istočna Bosna na granici sa Srbijom, većinom naseljenom bošnjačkim stanovništvom, bilježe prve žrtve zločina oružanih snaga JNA i bosanskih Srba, te paravojnih formacija pod njihovom kontrolom. Veći dio regije dolazi pod kontrolu snaga RS-a koje je politički predvodio Radovan Karadžić, a vojno Ratko Mladić, uz masovne progone i pokolj bošnjačkog stanovništva. U periodu od 18. aprila do 8. maja 1992. veliki broj kuća u vlasništvu Bošnjaka u Srebrenici je u potpunosti spaljen, a 8. maja se bilježe masovni zločini, kada je ubijeno najmanje 60 Bošnjaka na ulicama Srebrenice i u okolnim selima.

Narednog su dana Srebrenicu oslobodile snage TO BiH, te je postala jednom od enklava – slobodnih teritorija u istočnoj Bosni, kako će i ostati sve do jula 1995. godine. Do kraja 1992. godine, Srebrenica će postati utočište za bošnjačko stanovništvo iz cijelog niza općina u dolini Drine koje je preživjelo progon i inicijalne napade VRS/VJ: Bratunca, Zvornika, Vlasenice, Han Pijeska, Rogatice, Višegrada.

By April 1992, in the region of Eastern Bosnia on the border with Serbia that was mostly inhabited by Bosniak Muslim population, the first JNA and Bosnian Serb military and paramilitary war crimes causalities were noted. Most of the region is taken over by mass persecution and slaughter of the Bosniak Muslim population by the VRS, which was politically lead by Radovan Karadžić, and militarily by Ratko Mladić. In the period from the 18th of April until the 8th of May 1992, a large number of houses that were the property of Bosniaks in Srebrenica were burned to the ground.

On May 9th, following a particularly brutal massacre which had left at least 60 Bosniaks dead in the town of Srebrenica and in surrounding villages, the Territorial Defense of BiH launched an organized resistance and liberated Srebrenica. Srebrenica became one of the enclaves or free territories in eastern Bosnia, and it retained this status until July of 1995. By the summer of 1992, Srebrenica had become a refuge for Bosniaks fleeing persecution across the Drina Valley from Bratunac, Zvornik, Vlasenica, Rogatica, Han Pijesak and Višegrad.

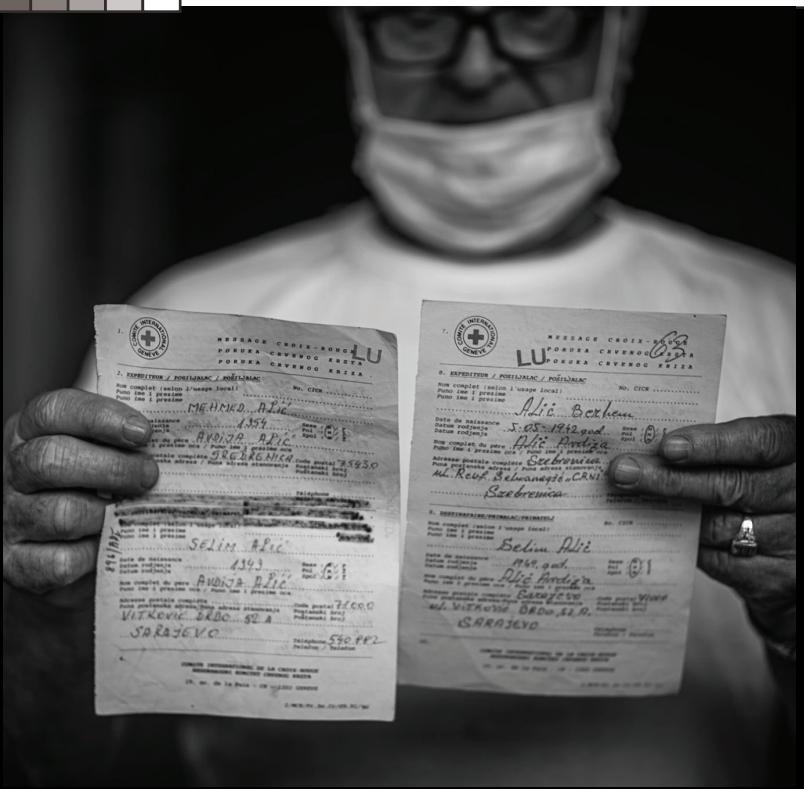

Nakon niza brutalnih napada Vojske Republike Srpske na enklave pod kontrolom Armije Republike Bosne i Hercegovine, koji su uključivali i masakr nad djecom i omladinom u Srebrenici počinjen granatiranjem školskog igrališta 12. aprila 1993. godine (ubijeno 74, a ranjeno preko 100 osoba), 16. aprila je Rezolucijom Vijeća sigurnosti 819 Srebrenica proglašena 'sigurnom zonom' UN-a. Dva dana kasnije, prvi kontingent UN-ovih zaštitnih snaga stigao je u Srebrenicu i pomogao u posredovanju u sporazumu o prekidu vatre.

Ubrzo, Srebrenica postaje i demilitarizovana zona, a oružje branilaca Srebrenice se predaje UNPROFOR-u. U proljeće 1994. godine, Generalstab Vojske RS-a obustavio je primirje i naredio Drinskom korpusu da enklavu smanji na područje općine Srebrenica".

VRS continued to carry out attacks in and around the enclave of Srebrenica. On April 12th of 1993, a particularly heinous attack was carried out against children on a school playground, leaving 74 people dead and over 100 wounded. These attacks coupled with the escalating humanitarian crisis in the enclave led the UN Security Council to pass Resolution 819 which declared Srebrenica a "safe zone" under the protection of the United Nations (April 16th). Soon, Srebrenica became a demilitarized zone, and the weapons of the Srebrenica defenders (ARBiH) were handed over to UNPROFOR.

Within days, the first contingent of UN protection forces arrived in Srebrenica and helped to mediate a ceasefire agreement. While VRS attacks on Srebrenica continued, the residents of the enclave felt that the presence of UN troops would offer them a degree of safety. In the spring of 1994, the VRS General Staff suspended the cease fire and ordered the Drina Corps to significantly reduce the territory of the enclave.

Nakon godinu dana kontinuirane eskalacije, predsjednik RS-a Radovan Karadžić izdaje u proljeće 1995. godine "Direktivu 7". Ovom direktivom je naloženo tzv. VRS "stvaranje uslova totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti daljeg opstanka i života ljudi u Srebrenici."

U julu 1995. godine, u okviru organizovanog i planiranog napada Vojske Republike Srpske, pod vojnom komandom ratnog zločinca Ratka Mladića, političkom direktivom ratnog zločinca Radovana Karadžića, uz logističku i vojno-policiju podršku režima u Beogradu, enk lava Srebrenica pada u ruke VRS-a. Dio stanovništva enklave se odlučuje na bijeg preko šume (Marš smrti), dok drugi dio svoj spas traži u bazi snaga Holandskog bataljona UNPROFOR-a u Potočarima (lokacija današnjeg Memorijalnog centra), koji su bili garanti 'Sigurne zone UN-a Srebrenica'.

After a year of continuous escalation, in March 1995, RS President Radovan Karadžić issued Directive 7 which ordered the VRS to "create an unbearable situation of total insecurity, with no hope of further survival or life for the inhabitants of Srebrenica."

In July 1995, the VRS under the military command of Ratko Mladić carried out an organized and premeditated attack on the Srebrenica enclave. With the assistance of Serbian military and police forces as well as the logistical support of the Milošević regime in Belgrade, they captured the enclave of Srebrenica. In what would come to be known as the Death March, around 15,000 of the enclave's inhabitants fled to the forest in the hopes of reaching free territory. The rest of the population, over 26,000 people, sought refuge in and around the UN base in Potocari, which today is the site of the Srebrenica Memorial Center.

Direktno u zločinu genocida koji je počinjen u julu 1995. godine je ubijeno najmanje 8.000 osoba bošnjačke nacionalnosti, od kojih se za mnogima još uvijek traga. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju i sudovi u regionu su osudili preko 50 pojedinaca za individualnu i komandnu odgovornost za planiranje i učešće u genocidu.

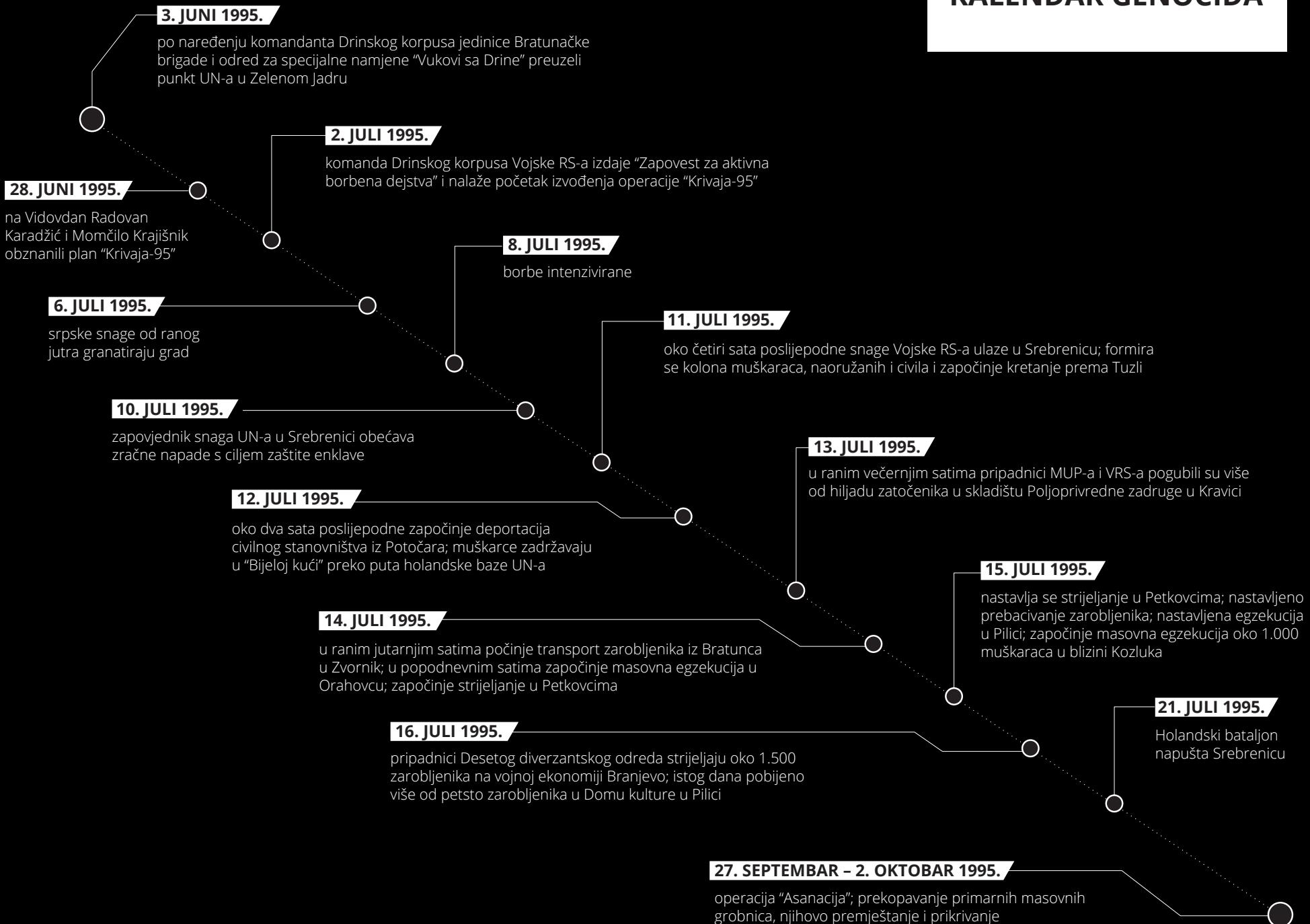
In July 1995, VRS, supported with police and special forces from Serbia, committed genocide against the Bosniak population of Srebrenica. In just over a week, approximately 25,000 Bosniak women and children were deported from the UN enclave, while more than 8,000 Bosniak men were detained, tortured, and systematically executed. These horrific crimes were carried out within the UN designated "safe area," under the averted gaze of the international community.

Političke i vojne vlasti Republike Srpske su učestvovale u planiranju zločina genocida, izvršenju, osiguranju logističke podrške u realizaciji planiranog, a zatim i u prikrivanju zločina kroz prekopavanje i prikrivanje masovnih grobnica.

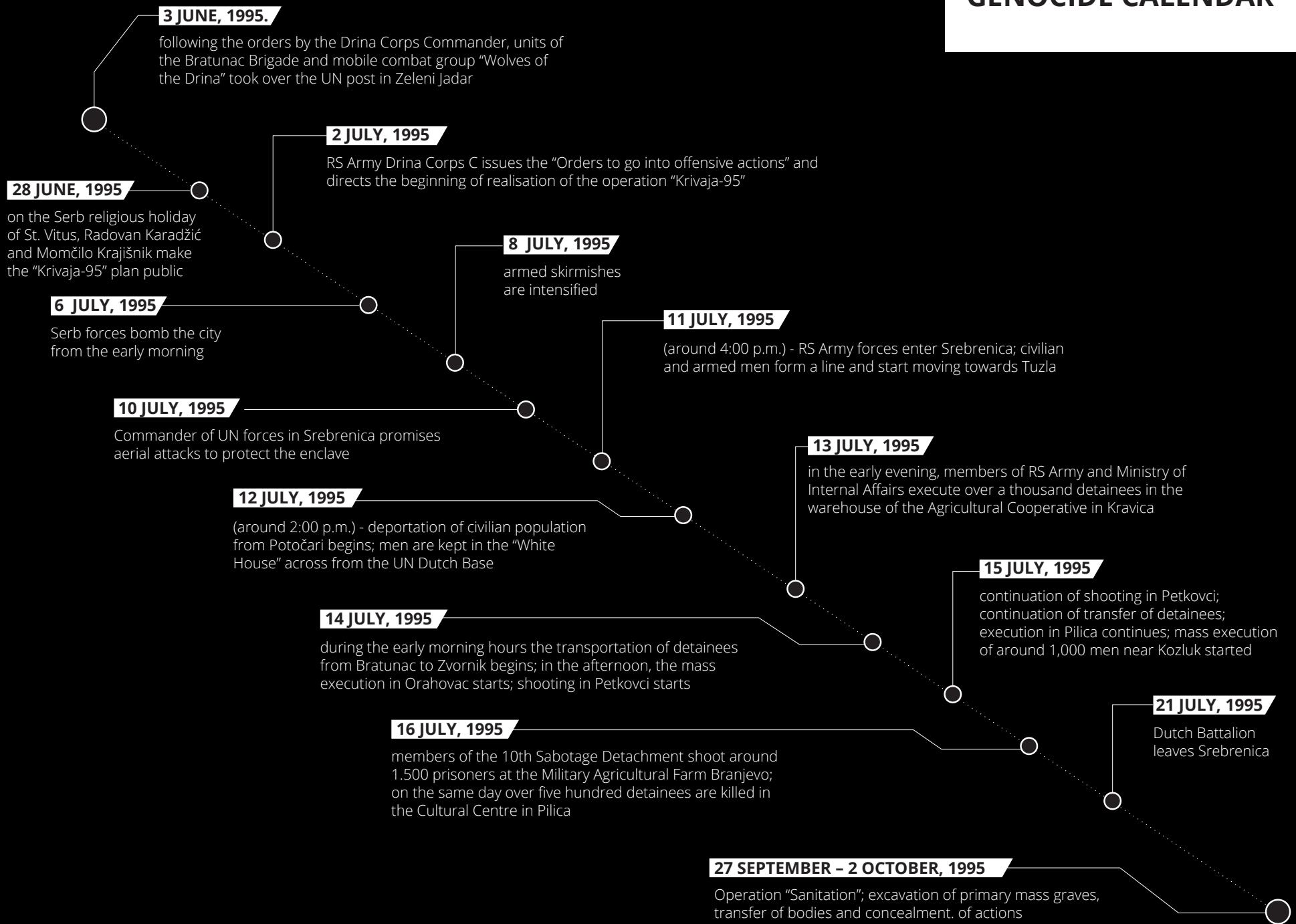
The cover-up operation which followed the killings was one of the most elaborate in history. Over the course of several months, the RS leadership organized an expansive operation to exhume, transport, and rebury Srebrenica's victims among dozens of secondary and tertiary mass gravesites. Despite the painstaking efforts of international investigators, the remains of many of Srebrenica's victims are still missing.

KALENDAR GENOCIDA

GENOCIDE CALENDAR

HISTORIJA MEMORIJALNOG CENTRA

HISTORY OF THE SREBRENICA MEMORIAL

Odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu 2001. godine osnovan je Memorijalni centar Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine. Memorijalni centar je mjesto sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici iz 1995. godine i posvećen je očuvanju historije i suočavanju sa silama neznanja i mržnje koje uzrokuju genocid. Ova institucija je institucija države Bosne i Hercegovine, te se njen rad temelji na posebnom zakonu koji uređuje imenovanje njenog upravnog odbora, rad i upravljanje.

Memorijalni centar Srebrenica kao prvu stavku u svom očuvanju za budućnost vidi potrebu hitne rekonstrukcije muzejsko-administrativnog dijela. Posebno je važno konzervirati objekat, zaštititi krovnu konstrukciju, a zatim privesti namjeni što veći dio prostora za potrebe manjih izložbenih prostora, arhiva i istraživačkog dijela.

By the decision of the High Representative for Bosnia and Herzegovina in 2001, the Srebrenica-Potočari Memorial Center for the Victims of the 1995 Genocide was established. The Memorial Center is a place of remembrance for the victims of the 1995 Srebrenica genocide and is dedicated to preserving history and confronting the forces of ignorance and hatred that cause genocide. This institution is founded by the state of Bosnia and Herzegovin, and its functioning is based on a special law governing the appointment of its board of directors, work and management.

The Srebrenica Memorial sees the need for urgent reconstruction of the museum-administrative part as the first item in its preservation for the future. It is especially important to preserve the building, protect the roof structure, and then put as much of the space as possible for the needs of smaller exhibition spaces, archives and research activities.

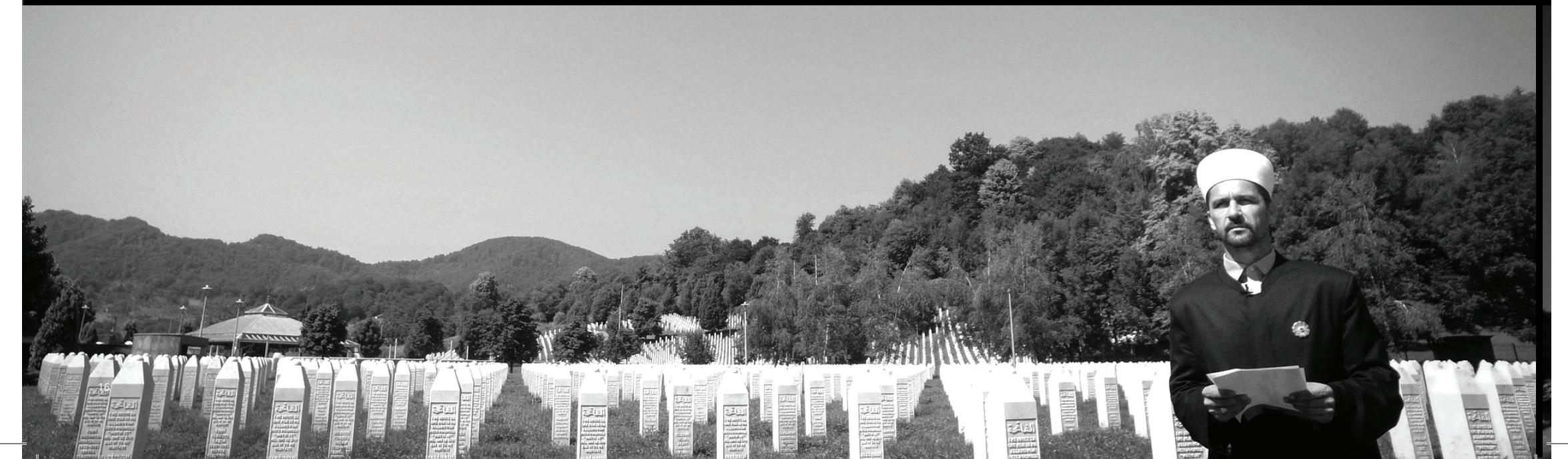
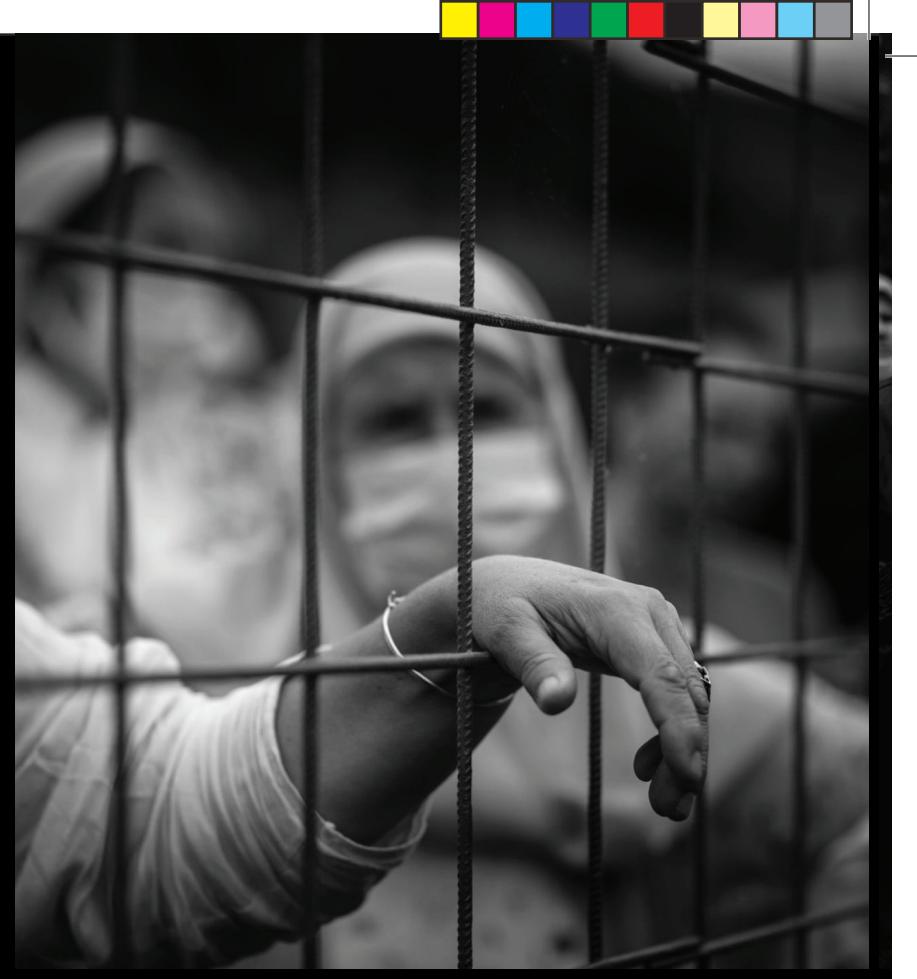

Institucija planira realizirati sveobuhvatnu analizu i unapređenje prakse Memorijalnog centra, uključujući one relevantne za javne nabavke, finansijsko planiranje i organizacionu strukturu. Želimo razviti obuke za sve zaposlenike vezano za pravna pitanja, nabavke i postupke kako bismo efikasnije provodili aktivnosti Memorijalnog centra u budućnosti. Memorijalni centar ima za cilj mapirati lokalne, regionalne i potencijalno međunarodne partnere kako bi razvio jasnu mrežu dugoročnih partnerstava. Ne samo što će ovo identificirati izvore za sufinansiranje i zajedničku provedbu budućih projekata, već će omogućiti saradnju i razvoj na Strategiji Memorijalnog centra Srebrenica za 2012.-2025. godinu.

Plan Memorijalnog centra Srebrenica je da usvajanje Strategije 2021-2025 bude organizirano oko tematskih cjelina Istine, Dijaloga i Budućnosti. Strategija će uključivati detaljne planove koji podvlače očekivanja za konkretna partnerstva sa vladinim i nevladinim institucijama na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Krajnji rezultat će biti usvojena i objavljena Strategija, koja će biti otvoren dokument, za preporuke i ideje, te jačanje globalne vidljivosti MC Srebrenica.

This institution plans to entail comprehensive independent reviews of the Memorial's practices, including those relevant to public procurement, financial planning, and organizational structure. We want to develop trainings for all senior staff regarding legal procurements and procedures in order to implement the activities of the Memorial more efficiently in the future. Srebrenica Memorial aims to map local, regional, and potentially international partners in order to develop a clear network of long-term partnerships. Not only will this identify sources for the co-financing and co-implementation of future projects, it will allow for collaboration and development on Srebrenica Memorial Strategy for 2021-2025.

Srebrenica Memorial plans to adopt 2021-2025 strategy which will be organized around the thematic objectives of Truth, Dialogue, and Future. The strategy will include detailed plans outlining the expectations for specific partnerships with government and non-government institutions locally, regionally, and internationally. The end result will be adopted and published in the Strategy, that will be an open document, for inputs and ideas how to connect global efforts.

Cilj Memorijalnog centra je da razvije u potpunosti opremljen istraživački prostor koji će ponuditi pristup širokom rasponu izvora, uključujući MKSJ, organizacija civilnog društva i akademske baze podataka. Ovo će zahtijevati izgradnju kapaciteta tima Memorijalnog centra u pogledu preuzimanja modernih arhivatorskih praksi i odabira sadržaja od javnog interesa koji će nadopuniti aktivnosti informisanja o genocidu.

Memorijalni centar Srebrenica će dodatno razvijati kapacitete svoje web stranice i društvenih medija, uključujući dodatnu obuku o medijskim komunikacijama, videu, dizajnu i alatima za web stranice, razvijajući tim za podršku novinarima/istraživačima na temu genocida u Srebrenici (institucionalna podrška u utvrđivanju intervjuja i pružanju detaljnih pozadinskih informacija) i implementirati svakodnevni relevantni sadržaj za YouTube, Facebook, Twitter i službenu web stranicu.

The Memorial aims to develop a fully equipped research space which will offer access to a wide variety of sources including ICTY, CSO, and academic databases. This will require a great deal of capacity building for the Memorial team in terms of modern archiving practices and the selection of content of public interest which will complement outreach and genocide awareness activities.

Srebrenica Memorial will further develop its website and social media capacities, including additional training on media communications, video, design and website tools, developing a support team for journalists/researchers on the topic of Srebrenica genocide (institutional support on fixing interviews and providing detailed background information), and implement day-to-day relevant content for YouTube, Facebook, Twitter and official webpage.

Memorijalni centar Srebrenica će razviti sveobuhvatno istraživanje fokusirano na živote žrtava genocida. Ovo istraživanje će generirati lične dosjete za preko 8.000 žrtava genocida, kao i zbirku od najmanje 500 ličnih predmeta koji pripadaju žrtvama. Pored toga, to će podrazumijevati i video projekat usmene povijesti temeljen na najmanje 500 intervjuja s preživjelim žrtvama genocida i porodicama žrtava.

Srebrenica Memorial will develop a large research focused on the lives of the genocide victims. This research will generate personal files for over 8,000 genocide victims as well as a collection of at least 500 personal items belonging to them. Additionally, it will entail an oral history video project based on at least 500 interviews with survivors of genocide and victims' families.

OBILJEŽAVANJE 25. GODIŠNICE GENOCIDA U SREBRENICA

THE 25TH ANNIVERSARY OF THE SREBRENICA GENOCIDE

Sve institucije, udruženja i projekti koji su zainteresovani za učešće u podršci i organizaciji obilježavanja godišnjice genocida u Srebrenici, svake godine se okupljaju oko Organizacionog odbora za obilježavanje 11. jula 1995. godine – godišnjice genocida nad Bošnjacima „Sigurne zone UN-a“ Srebrenica i ukop identifikovanih žrtava genocida.

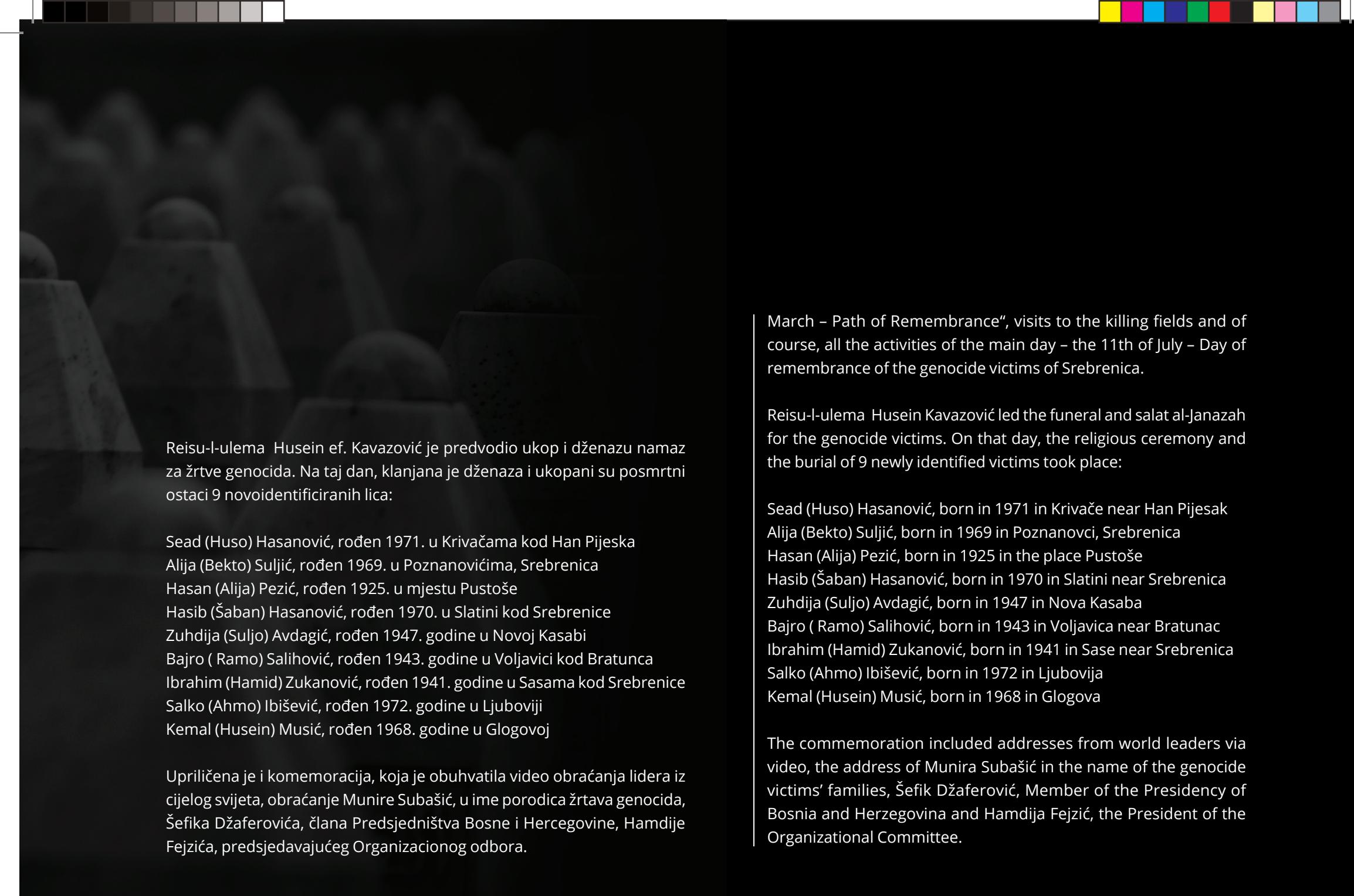
Za predsjednika Organizacionog odbora 25. godišnjice genocida u Srebrenici imenovan je Hamdija Fejzić, za potpredsjednike Ševket Hafizović, Damir Peštalić i Emir Suljagić, za generalnog sekretara za saradnju sa Savjetom Organizacionog odbora je imenovan Mirsad Bešić, a za sekretara Nermin Alivuković. Organizacioni odbor ima nekoliko pododbora koji su posebno zaduženi za različite oblasti i aktivnosti.

Organizacioni odbor je i ove godine, u saradnji sa Memorijalnim centrom Srebrenica i brojnim drugim organizacijama i institucijama, pripremio program koji je obuhvatio organizaciju naučnih konferencija u Sarajevu i Srebrenici, predstavljanje posebnih izložbi u Memorijalnom centru, organizaciju književnih večeri, organizaciju ultra, moto i biciklističkog maratona, realizacije „Marša mira – Puta sjećanja“, obilazak stratišta te naravno, sve aktivnosti centralnog dana – 11. jula – Dana sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici.

All institutions, associations, and projects which are interested in supporting and helping in organizing the marking of the anniversary of the genocide in Srebrenica, gather every year around the Organizational Committee for marking the 11th of July 1995 – the anniversary of the genocide against Bosniaks of the „UN safe zone“ of Srebrenica and the burial of identified victims of the genocide.

Hamdija Fejzić was named as the president of the Organizational Committee of the 25th anniversary of the genocide in Srebrenica, Ševket Hafizović, Damir Peštalić, and Emir Suljagić were named as the Vice-Presidents, Mirsad Bešić was named as the General Secretary for Cooperation with the Council of the Organizational Committee, while Nermin Alivuković was named the Secretary. The Organizational Committee has several sub-committees that deal with different domains and activities.

The Organizational Committee, in cooperation with Srebrenica Memorial Center and numerous other organizations and institutions, prepared a program which included organizing scientific conferences in Sarajevo and Srebrenica, presenting specialized exhibitions in the Memorial Center, organizing literary sessions, organizing an ultra and cycling moto marathon as part of the realization of the „Peace

Reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović je predvodio ukop i dženazu namaz za žrtve genocida. Na taj dan, klanjana je dženaza i ukopani su posmrtni ostaci 9 novoidentificiranih lica:

Sead (Huso) Hasanović, rođen 1971. u Krivačama kod Han Pijesaka
Alija (Bekto) Suljić, rođen 1969. u Poznanovićima, Srebrenica
Hasan (Alija) Pezić, rođen 1925. u mjestu Pustoše
Hasib (Šaban) Hasanović, rođen 1970. u Slatini kod Srebrenice
Zuhdija (Suljo) Avdagić, rođen 1947. godine u Novoj Kasabi
Bajro (Ramo) Salihović, rođen 1943. godine u Voljavici kod Bratunca
Ibrahim (Hamid) Zukanović, rođen 1941. godine u Sasama kod Srebrenice
Salko (Ahmo) Ibišević, rođen 1972. godine u Ljuboviji
Kemal (Husein) Musić, rođen 1968. godine u Glogovoju

Upriličena je i komemoracija, koja je obuhvatila video obraćanja lidera iz cijelog svijeta, obraćanje Munire Subašić, u ime porodica žrtava genocida, Šefika Džaferovića, člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Hamdije Fejzića, predsjedavajućeg Organizacionog odbora.

March – Path of Remembrance”, visits to the killing fields and of course, all the activities of the main day – the 11th of July – Day of remembrance of the genocide victims of Srebrenica.

Reisu-l-ulema Husein Kavazović led the funeral and salat al-Janazah for the genocide victims. On that day, the religious ceremony and the burial of 9 newly identified victims took place:

Sead (Huso) Hasanović, born in 1971 in Krivače near Han Pijesak
Alija (Bekto) Suljić, born in 1969 in Poznanovci, Srebrenica
Hasan (Alija) Pezić, born in 1925 in the place Pustoše
Hasib (Šaban) Hasanović, born in 1970 in Slatini near Srebrenica
Zuhdija (Suljo) Avdagić, born in 1947 in Nova Kasaba
Bajro (Ramo) Salihović, born in 1943 in Voljavica near Bratunac
Ibrahim (Hamid) Zukanović, born in 1941 in Sase near Srebrenica
Salko (Ahmo) Ibišević, born in 1972 in Ljubovija
Kemal (Husein) Musić, born in 1968 in Glogova

The commemoration included addresses from world leaders via video, the address of Munira Subašić in the name of the genocide victims' families, Šefik Džaferović, Member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina and Hamdija Fejzić, the President of the Organizational Committee.

Uprkos pandemiji Covid-19, a uvažavajući sve preporuke zdravstvene i higijenske zaštite, sve aktivnosti su provedene u skladu sa planom, uz smanjeni obim i broj učesnika. Istovremeno, ograničenja vezana za pandemiju otvorila su nova vrata komunikacije, pa su video obraćanja šefova država, premijera i ministara vanjskih poslova osigurala znatno širu medijsku vidljivost i slanje važne poruke podrške koja je stigla iz cijelog svijeta.

Obilježavanje 25 godina od genocida u Srebrenici bio je prilika i za jasne i nedvosmislene poruke ambasadora i predstavnika međunarodnih misija u BiH, a brojni mediji u zemlji i svijetu osigurali su redovno i potpuno izvještavanje o svim aktivnostima koje su realizirane u ovom periodu. Može se slobodno naglasiti i da nikada više svjedoka genocida i članova porodica žrtava genocida nije imalo priliku da podijeli svoju priču.

Despite the Covid-19 pandemic, and taking into account all recommendations for health and hygiene protection, all activities were conducted according to plan, with a smaller capacity and number of participants. At the same time, the limits imposed by the pandemic opened up a new form of communications, so the video addresses of heads of state, prime ministers, and ministers of foreign affairs offered wider media outreach and sent important messages of support which came from all corners of the world.

Commemorating 25 years since the genocide in Srebrenica was an opportunity for ambassadors and representatives of international missions in BiH to send messages that were loud and clear and numerous media outlets in the country and the world reported on all activities that were conducted during this period.

Tome je pogodovala i realizacija projekta „100 priča o djetinjstvu za vrijeme opsade i genocida u Srebrenici“, ali i realizacija izložbi ličnih priča „Memento“ i virtuelne izložbe ličnih predmeta žrtava genocida koja je dio sveobuhvatnog istraživačkog projekta Memorijalnog centra Srebrenica.

In hand with this is the realization of the project „100 stories of childhood during the siege and genocide in Srebrenica“, but also the realization of exhibitions of personal accounts „Memento“ and the virtual exhibition of personal items that belong to genocide victims which is a part of a broader research project of the Srebrenica Memorial Center.

PORUKE CIVILIZACIJE POVODOM 25. GODIŠNJICE GENOCIDA U SREBRENICI

MESSAGES OF CIVILIZATION COMMEMORATING
25. ANNIVERSARY OF SREBRENICA GENOCIDE

„Naša poruka zločincima: Mi ćemo vas proganjati i nikada nećemo posustati i uvijek će biti neko ko će vas progoniti. To je naše pravo i obaveza. Dobro zapamtite, ne postoji mjesto gdje vas nećemo pronaći i progoniti. Naša poruka negatorima genocida: Nećete uspjeti! Nećete nas umoriti i zaplašiti. Generacije naše djece će nastaviti našu borbu, generacije koje kao i mi majke, nisu odgajane na mržnji.“

Munira Subašić, predsjednica udruženja „Pokret majki enklava Srebrenica i Žepa“

„I would like to send a message to the war criminals: We will haunt you and we will never stop in doing so, one of us will always haunt you. It is our right and duty. Remember this, there isn't a place where we won't find you and haunt you. I would like to send a message to those who deny genocide: You won't succeed! You will not tire us or scare us. Generations of our children will continue our battle, generations who are just like us, the mothers, not brought up on hatred.“

Munira Subašić, President of the association "Movement of mothers of Srebrenica and Žepa enclaves"

„Danas smo ovdje, jer nam naša kultura sjećanja nalaže, da ne zaboravimo i podsjećamo da je u Srebrenici počinjen genocid nad Bošnjacima Podrinja. Danas smo ovdje, da sa ovog mjesta gdje je počinjen genocid pošaljemo poruku da se nikom i nikad ne ponovi Srebrenica 1995. godine. Danas smo ovdje zbog njih, zbog nas, zbog naše djece da znaju i da se čuje o genocidu u Podrinju, da pamtimo žrtve, da generacije prenose novim naraštajima istinu i da se ta istina nikad ne zaboravi.“

Hamdija Fejzić, predsjednik Organizacionog odbora za obilježavanje 11. jula 1995. godine – godišnjice genocida nad Bošnjacima „Sigurne zone UN-a“ Srebrenica

“We are here today, because our culture of remembrance dictates that we do not forget and remind that the genocide against the Bosniaks of Podrinje was committed in Srebrenica. We are here today to send a message from this place where the genocide was committed, in order to prevent Srebrenica 1995 ever happening everagain to anyone. We are here today because of them, because of us, because of our children to know and hear about the genocide in Podrinje, to remember the victims, for generations to pass on the truth to new generations and for that truth never to be forgotten.”

Hamdija Fejzić, President of the Organizational Committee for Commemorating the 11th of July 1995 – Anniversary of the genocide against „UN safe zone“ Srebrenica Bosniaks

"Svi dobri ljudi sa svih strana trebaju pomoći Srebrenici tako što će nastojati objasniti odakle je zlo došlo kako bi ga razumijeli. Srebrenica treba biti mjesto kulture sjećanja ne samo na genocid već na sve što nam se događalo devedesetih godina."

Husein ef. Kavazović, reisu-l-ulema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

"All good people on all sides need to help Srebrenica by trying to explain where the evil came from in order to understand it. Srebrenica needs to be a place of remembrance not only of genocide but of everything that happened to us in the 1990s."

Husein ef Kavazović, reisu-l-ulema of the Islamic Community in Bosnia and Herzegovina

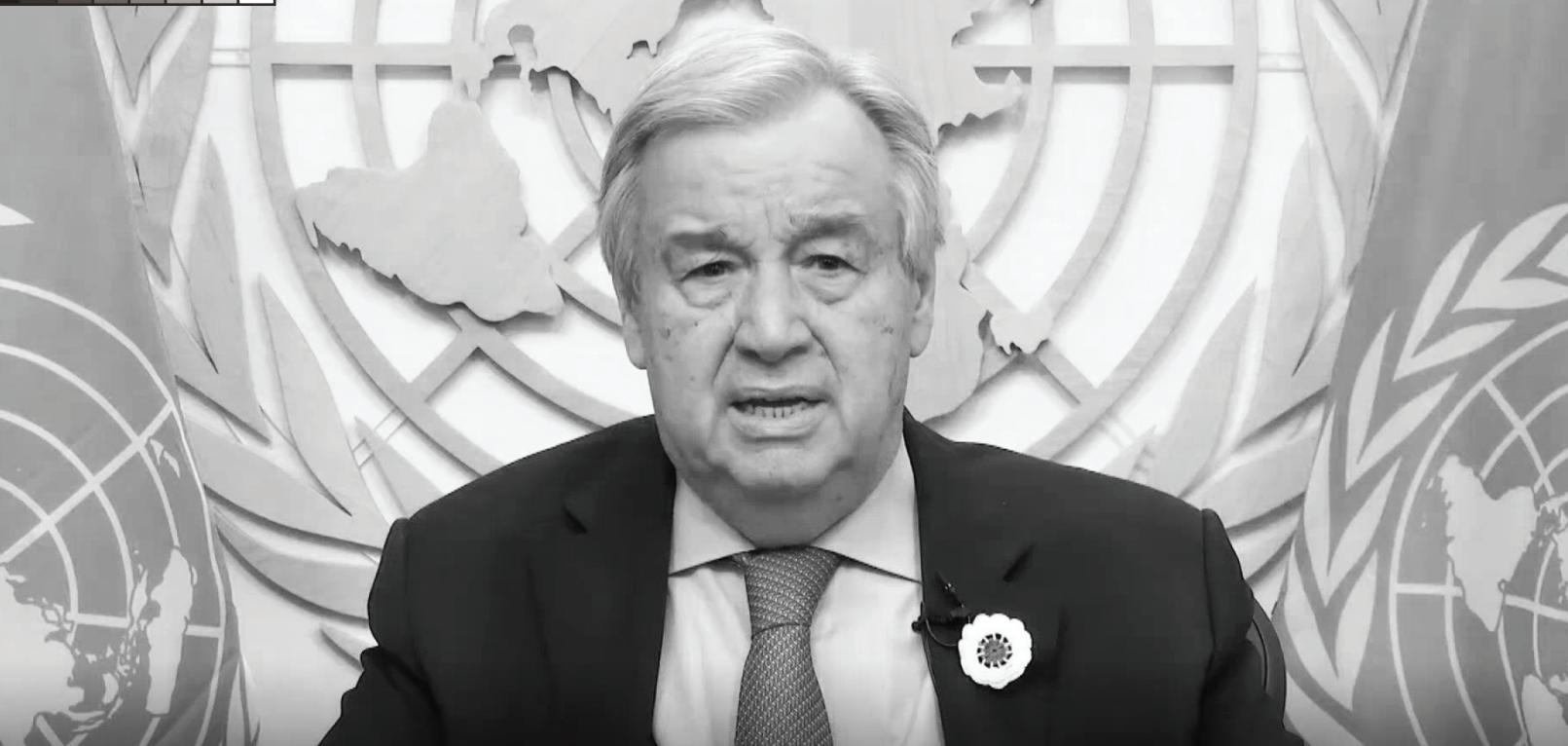

„Danas, 25 godina poslije u cijelom civiliziranom svijetu sazrela je svijest o razmjerama zločina koji je počinjen i načinjenim greškama. Srebrenica je postala sinonim za patnju i stradanje nevinih ljudi, a tada počinjeni zločin naziva se jedinim pravim imenom – genocidom. Godišnjica genocida u Srebrenici sada se obilježava diljem svijeta. S porodicama žrtava i našim narodom suošćeju ljudi na svim meridijanima. Danas ste mogli čuti i poruke lidera modernog svijeta, kod kojih ne postoji dilema šta se tih julskih dana 1995. godine dogodilo i ko je odgovoran za to. Te poruke mnogo nam znače i koristim ovu priliku da se zahvalim svim predsjednicima, premijerima i drugim zvaničnicima koji su iskazali suošćejanje s porodicama žrtava genocida, i koji su svojim angažmanom doprinijeli da se izborimo za istinu.“

Šefik Džaferović, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine

„Today, 25 years later, awareness of the scale of the crime committed and the mistakes made has been made known throughout the civilized world. Srebrenica became a synonym for the suffering of innocent people, and the crime committed was called by its only real name - genocide. The anniversary of the Srebrenica genocide is now being marked around the world. People on all meridians sympathize with the families of the victims and our people. Today, you could also hear messages from the leaders of the modern world, where there is no dilemma about what happened in those days of July in 1995 and who is responsible. These messages mean a lot to us and I take this opportunity to thank all the presidents, prime ministers and other officials who have expressed sympathy for the families of the victims of genocide, and who have contributed to our fight for the truth.“

Šefik Džaferović, Member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina

„Genocid u Srebrenici je bio najgori zločin na evropskom tlu od Drugog svjetskog rata. 25 godina kasnije, odajemo počast onima koji su brutalno ubijeni, i obavezujemo se da ih nikada nećemo zaboraviti. U tuzi smo sa njihovim porodicama, kao i porodicama onih koji se još uvijek vode kao nestali. Potvrđujemo našu solidarnost sa preživjelima. Prije četvrt stoljeća, Ujedinjene nacije i međunarodna zajednica su iznevjerile ljudi u Srebrenici. Kao što je i bivši generalni sekretar Kofi Annan rekao, to će „zauvijek progoniti našu historiju“. Suočavanje sa tom prošlošću je ključni korak ka ponovnoj izgradnji povjerenja. Pomirenje mora biti poduprto uzajamnom empatijom i razumijevanjem. Pomirenje znači odbacivanje negiranja genocida i ratnih zločina, kao i svakog pokušaja glorifikacije ratnih zločinaca.“

Antonio Guterres, generalni sekretar, Ujedinjene nacije

“The Srebrenica genocide was the worst atrocity crime on European soil since the Second World War. Twenty-five years later, we pay tribute to the thousands brutally murdered — and pledge to never forget them. We share the grief of their families, including those whose family members are still missing. And we re-affirm our solidarity with the survivors. A quarter century ago, the United Nations and the international community failed the people of Srebrenica. As former Secretary-General Kofi Annan said, this failure will “haunt our history forever”. Confronting that past is a vital step towards rebuilding trust. Reconciliation must be underpinned by mutual empathy and understanding. Reconciliation means rejecting denial of genocide and war crimes and of any effort to glorify convicted war criminals.”

Antonio Guterres, Secretary General, United Nations

„Genocid u Srebrenici bio je jedan od najmračnijih trenutaka u novijoj istoriji. Još jedan genocid u srcu Evrope, samo dvije generacije poslije Holokausta. Visoki rukovodioci su, pred očima svijeta, koristeći propagandu potpirivali etničku mržnju i dehumanizovali svoje komšije. Ljudi s vrha moći koristili su tu moć da terorišu i uništavaju, samo zbog toga što su žrtve bile Muslimani. Rezultat nam je poznat. Ugašeni su životi više od 7.000 muškaraca i dječaka. 35.000 žena, djece i starijih osoba je terorisano i protjerano iz svojih domova. Zajednica koja je bila duboko vezana za te prostore jednostavno je eliminisana.“

Serge Brammertz, glavni tužilac, IRMCT

„The Srebrenica genocide was one of the darkest moments in recent history. Another genocide in the heart of Europe just two generations after the Holocaust. The world saw senior leaders use propaganda to ignite ethnic hatred and to dehumanize the neighbours. Men at the epics of power used then that power to terrorize and destroy simply because the victims were Muslims. We know the result – the lives of more than 7000 men and boys extinguished, 35000 women, children and elderly terrorized and forced from their homes. A community deeply tied to the land – simply eliminated.“

Serge Brammertz, Head Prosecutor, IRMCT

„Nažalost, mnogo je posla pred nama. Dok su ICTY i Mechanizam isporučili pravdu na međunarodnoj razini, hiljade osumnjičenih za zločine nisu još uvijek pred sudom u njihovim državama, dok su njihove žrtve proganjene od strane onih koji pokušavaju negirati ono što su oni sami preživjeli, samim tim i samo njihovo postojanje. Revizionisti žele zakopati istinu istom žestinom koja je pobila skoro 8.000 muškaraca i dječaka hladnokrvno i bacila u plitke jame. Unatoč tome, vjerujem da očekujemo bolje vrijeme. 25 godina nije samo značajan period vremena, već ono predstavlja i sazrijevanje cijele generacije i mogućnost promjena. Vaša djeca, glasovi sadašnjosti i budućnosti koji imaju kapacitet i odlučnost da stvaraju drugačiju stvarnost – ako oni tako odaberu. U uvjerenju sam da će oni pobijediti u ime istine i pravde u čast žrtava kojih se danas sjećamo. Ali će i oni morati ostaviti po strani mržnju kako bi utjecali na trajnu transformaciju. Sa podrškom međunarodne zajednice i ljudi sličnih razmišljanja svih uzrasta i pripadnosti ja sam uvjeren da će definitivno uspjeti.“

Carmel Agius, predsjednik IRMCT

„I regret that there is much work ahead. While the ICTY and the Mechanism have delivered justice on an international scale, thousands of alleged perpetrators are yet to be tried domestically, while their victims continue to be tormented by those who attempt to deny their lived experiences, and thereby their very existence. The revisionists seek to bury the truth with the same ruthlessness that saw almost 8000 men and boys cut down in cold blood and thrown into shallow pits. Despite this, I trust we will see better days. 25 years is not only a significant period of time, it represents the maturation of an entire generation and as the possibility of change. It is your children, the voices of the present and the future who have the capacity and the determination to create a different reality – if they choose. I am confident that they will champion truth and justice in honor of the victims we are commemorating today. But they will also need to set aside hatred in order to affect a lasting transformation. With the support of the international community and like-minded people of all ages and ethnicities I am convinced that ultimately they will succeed.“

Carmel Agius, President IRMCT

„25 godina od genocida nismo u mogućnosti obilježiti na način kako smo planirali. Virus je onemogućio putovanja i masovna okupljanja. No, virus ne može sprječiti okupljanje plemenitih srca širom svijeta da se danas sjećaju i mole za srebreničke žrtve. Danas na vječni počinak ispraćamo samo 9 žrtava. Nažalost, još uvijek se traga za masovnim grobnicama širom zemlje. Stoga molim sve ljudi koji imaju informacije da ih daju nadležnim institucijama. Nažalost, suočavamo se sa prekrajanjem povjesnih činjenica, relativiziranjem zločina pa čak i sa glorificiranjem osuđenih ratnih zločinaca.“

Valentin Inzko, Visoki predstavnik, OHR

„Unfortunately we are not able to commemorate the anniversary, 25 years since the genocide, in the manner we planned. But the virus cannot prevent noble hearts throughout the world to gather today to remember and pray for the victims of Srebrenica. Today we are saying farewell to only nine victims, which are put to their eternal rest. Unfortunately, they are still searching for mass graves throughout the country. Therefore I ask all people who have information to provide them to competent institutions. Regretfully, we are also faced with the re-writing of historical facts, relativization of crimes and even with the glorification of convicted war criminals.“

Valentin Inzko, High Representative, OHR

„Drage sestre i braćo, danas se s ljubavlju i poštovanjem sjećamo Srebreničana, naših voljenih, braće i sinova; onih koji nikad neće biti zaboravljeni. Ono što ste izgubili prije 25 godina izgubili smo i mi. To je ogroman gubitak za cijeli svijet, zločin protiv čovječnosti koji je teško i zamisliti. Nedugo poslije toga došla sam upoznati majke Srebrenice i tugovati s njima; sa suprugama, sestrama i kćerima nestalih. Tek tada sam počela shvatati razmjere vaše užasne tragedije. U proteklih dvadeset godina, radeći s Međunarodnom komisijom za nestale osobe, imala sam privilegiju svjedočiti, voljeti i diviti se svojim sestrama iz Srebrenice - vašoj hrabrosti, predanosti, suosjećanju i nepokolebljivosti pred огромnim pritiscima. Radeći s vama i drugima na pronalaženju i identifikaciji žrtava iz Srebrenice, otvorili smo put da se počinitelji suoče s pravdom.“

Kraljica Noor, Kraljevina Jordan, povjerenica Međunarodne komisije za nestale osobe (ICMP)

„Dear sisters and brothers, today we remember with love and respect the lives of Srebrenica's beloved fathers, brothers, sons... those who will never be forgotten. Your loss 25 years ago is our loss, the world's great loss, a crime against humanity beyond imagination. I arrived not long after to meet and mourn with the mothers of Srebrenica. Wives, sisters and daughters of the disappeared. It was only then that I could begin to understand the magnitude of your horrendous loss. Over the past 20 years working with the International Commission on Missing Persons, I've been privileged to witness love and admire my sisters of Srebrenica - for your courage, dedication, compassion and steadfastness in the face of immense pressures. In our work with you and others to ensure that the victims of Srebrenica are found and identified, together we have opened the way for the perpetrators to face justice.“

Queen Noor, Kingdom of Jordan, Commissioner of the International Commission on Missing Persons (ICMP)

„Jako puno ljudi na Zemlji danas može se lično poistovjetiti sa majkama, ženama i djecom koji su izgubili svoje voljene u Srebrenici. 25 godina kasnije čini se da nismo puno toga naučili na mnogo mesta. Čak i kada ste ispoštovali teške političke kompromise Dejtonskog sporazuma i najvažnije – kada ste sačuvali mir. Važnije je sada nego ikada da se sjetimo da u Bosni i širom svijeta istinska demokratija zahtijeva istinsku posvećenost inkluzivnom društvu, uključujući zajedničko odlučivanje, posvećenost vladavini prava i otkrivanje teške istine o prošlosti kako biste bili slobodni graditi drugaćiju budućnost. Nadam se da će u sljedećih 25 godina, svi građani Bosne i svi mi širom svijeta koji vam žele dobro, sjetiti žrtava 11. jula i raditi još više nego što već jeste da se održi i jača mir, da se prošire ekonomski prilike, da se izgradi inkluzivna budućnost za vašu djecu i unučad.“

Bill Clinton, bivši predsjednik Sjedinjenih Američkih Država

„Far too many people on earth today can personally identify with the mothers, the wives and the children who lost loved ones at Srebrenica. 25 years later we don't seem to have learned very much in a lot of places. Even as you have honored the difficult political compromises of the Dayton accords and most crucially kept the peace. It is more important than ever to remember that in Bosnia and across the world real democracy requires a genuine commitment to an inclusive society, including shared decision making, a commitment to the rule of law and uncovering the hard truths about the past so you can be free to make a different future. I hope in the next 25 years, all citizens of Bosnia and all of us around the world who wish you well, will remember the sacrifices of July 11th and work even harder than you have already to preserve and strengthen the peace, to expand economic opportunity, to build an inclusive future for your children and grandchildren.“

Bill Clinton, former president of the United States of America

„Dugi niz godina već snažno osjećam ono kroz šta su vaša zemlja i region prošli, i sa posebnim interesom i suošjećanjem pratim korake koje ste napravili na dugom i teškom putu pomirenja. Divim se teškom, ali neophodnom radu na rješavanju pitanja ostavštine prošlosti u Bosni i Hercegovini. Duboko su me dirnuli izuzetni i hrabri napori onih koji neumorno rade na potrazi za pravdom, ponovnoj izgradnji povjerenja i vraćanju nade svojim zajednicama. Grozni događaji u julu 1995. godine, od strane međunarodnih sudova potvrđeni kao genocid, strašna su mrlja na našoj kolektivnoj svijesti. Međunarodna zajednica je iznevjerila one koji su ubijeni, one koji su nekako preživjeli i one koji su pretrpjeli strašan gubitak najmilijih. Pamćenjem boli prošlosti i učenjem lekcija iz nje, zajedno možemo odlučiti da se to nikada ne smije ponoviti.“

Charles, Princ od Velsa, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

“I have cared deeply for many years about all that your country and the region have endured, and have followed with close interest and particular sympathy the steps you have taken on the long, hard road of reconciliation. I have greatly admired the difficult, but essential work being carried out in Bosnia Herzegovina to address the legacies of the past. And I have been deeply moved by the remarkable and courageous efforts of those working tirelessly in pursuit of justice, to rebuild trust, and to bring hope to their communities. The terrible events of July 1995, confirmed as genocide by international courts, are a dreadful stain on our collective conscience. The international community failed those who were killed, those who somehow survived and those who endured the terrible loss of their loved ones. By remembering the pain of the past, and learning its lessons, we can together resolve that it must never happen again.”

Charles, Prince of Wales, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

„Iako mnoge današnje generacije nisu čule za Srebrenicu, određenu sigurnu zonu, Bosna i Hercegovina je svjedočila užasnom, krvavom pokolju. Sistemsko istrebljenje je usmrtilo nekih 8.000 bosanskih Muslimana koji su tražili utočište u gradu Srebrenici i postali su žrtve petodnevnog i dužeg masakriranja od strane Srba. Muškarcima i dječacima je naređeno da kopaju sebi grobove prije nego što su upucani ili isprebijani do smrti i onda bačeni u taj isti grob koji su iskopali.“

Muhammed Mahatir, bivši premijer, Malezija

„Though many of today's generation may not have heard of Srebrenica, the designated UN safe-haven, Bosnia and Herzegovina witnessed a bloody, ugly slaughter. Systematic extermination saw some 8000 Bosnian Muslims who had sought refuge in the town of Srebrenica become victims of total massacre by the Serbs which went on for more than 5 days. Men and boys were forced to dig their own graves before being shot or bludgeoned to death and then thrown into the very same grave they had dug.“

Muhammed Mahatir, former Prime Minister, Malaysia

„U ime Belgije i naroda Belgije, želim izraziti moju solidarnost sa djecom, porodicama i prijateljima žrtava čiji su životi tako brutalno uzeti prije 25 godina. Dužnost nam je, prema žrtvama i budućim generacijama da osiguramo da se zločini poput ovih nikada ne ponove. A da se historija ne bi ponavljala, nikada ne smijemo zaboraviti šta se desilo u Srebrenici. I ono što se desilo moramo nazvati pravim imenom: genocid, što je i ustanovljeno od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju. Međutim, mnogi nastavljaju negirati ili minimizirati genocid u Srebrenici. Mišljenje Evropske komisije o aplikaciji Bosne i Hercegovine za članstvo u EU je vrlo jasno: „Negiranje genocida i revisionizam su u suprotnosti sa najosnovnijim evropskim vrijednostima“. Zato moramo reagovati kada se genocid i ratni zločini negiraju. Iz tog razloga je Belgija usvojila zakon o zabrani negiranja, neprihvatljivog minimiziranja, opravdavanja ili odobravanja genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnih zločina koje je utvrdio međunarodni tribunal. Mora se nastaviti borba protiv nekažnjavanja, a to znači dovođenje svih ratnih zločinaca pred lice pravde.“

Philippe Goffin, ministar vanjskih poslova i odbrane, Kraljevina Belgija

„On behalf of Belgium and on behalf of the Belgian people, I want to express my solidarity with children, families and friends of victims whose lives were so brutally taken 25 years ago. We all have a duty both to the victims and to future generations to ensure that crimes like these never happen again. In order to prevent history from being repeated, we must never forget what happened in Srebrenica. And we must call what happened by its name: this was a genocide, as it was established by the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. Many continue, however, to deny or to minimize the Srebrenica genocide. The European Commission's Opinion on Bosnia and Herzegovina's application for EU membership is very clear: "Genocide denial and revisionism contradict the most fundamental European values." We must therefore react when genocides and war crimes are denied. This is the reason why Belgium adopted a law against denial, gross minimization, justification or approval of genocides, crimes against humanity or war crimes recognized as such by an international tribunal. The fight against impunity needs also to be pursued, which means bringing all war criminals to justice.“

Philippe Goffin, Minister of Foreign Affairs and Defence, Kingdom of Belgium

„Mnogima je to nešto o čemu čitaju u historijskim knjigama – okrutni podsjetnik na sposobnosti čovjeka da nanese neviđene patnje drugim pripadnicima ljudskog roda. Porodicama žrtava to nije historija. Oni žive sa svojim gubitkom svaki dan. Mladi dječaci i muškarci su pobijeni, žene su izgubile svoje muževe, očeve, braću i sinove. Žene su i same bile izložene brutalnim napadima i zlostavljanju. Djeca su postala siročad, porodice su razorene. Srebrenica je bila više od masakra. Bio je to genocid. Bio je to najveći zločin protiv čovječnosti u Evropi nakon Drugog svjetskog rata.“

Jeppe Kofod, ministar vanjskih poslova, Kraljevina Danska

„To many it has become something they read about in history books – a cruel reminder of the capacity of man to inflict untold suffering on fellow human beings. To the families of the victims it is not history. They live with the loss every day. Young boys and men were slaughtered, women lost their husbands, fathers, brothers and sons. Women were themselves subject to brutal attacks and abuse. Children were left orphans, families torn apart. Srebrenica was more than a massacre. It was a genocide. It was the gravest crime against humanity in Europe since the Second World War.“

Jeppe Kofod, Minister of Foreign Affairs, Kingdom of Denmark

„Prije dvadeset pet godina, u i oko Srebrenice je počinjen genocid. Isto se desilo tek generaciju ranije, u našoj Evropi... Teško je zamisliti danas. Ali, teško je bilo zamisliti i tada, a desilo se! Srebrenica će nas stalno podsjećati da ne postoji vrijeme koje je u potpunosti sigurno i isključuje ogromne tragedije. Mi, kao ljudski rod to ne smijemo zaboraviti. Srebrenica ostaje velika trauma građanima Bosne i Hercegovine.“

Tomáš Petříček, ministar vanjskih poslova, Češka Republika

„25 years ago, in and around Srebrenica genocide was committed. It happened just a generation ago, in our Europe... It is difficult to imagine today. But, it was difficult to imagine then, but it happened! Srebrenica will always remind us that there isn't a time that is totally secure and eliminates huge tragedies. We, as human beings cannot forget that. Srebrenica remains a huge trauma for the citizens of Bosnia and Herzegovina.“

Tomáš Petříček, Minister of Foreign Affairs, Czech Republic

„Tragedija je ostavila duboke tragove onima koji su preživjeli, ali i svima nama. Sve što radimo nakon takvog događaja mora biti usmjereni ka sprečavanju ponavljanja istih igdje ikad. Pozivam sve vas da se ujedinite u nastojanju da se takva tragedija ne ponovi nigdje i nikada u svijetu.“

Linas Linkevičius, ministar vanjskih poslova, Republika Litvanija

„The tragedy left deep lasting scars to survivors, to all of us. Everything we do in the aftermath must be to ward off such events forever. I call on all of you to unite lest such a tragedy happens in the world again.“

Linas Linkevičius, Minister of Foreign Affairs, Republic of Lithuania

„Povodom 25. godišnjice genocida u Srebrenici, Kraljevina Saudijska Arabija potvrđuje svoju podršku porodicama žrtava nepravednog genocida koji je odnio hiljade nevinih života. Kraljevina također potvrđuje svoj stav prema poštivanju vodstva i jedinstva bosanskohercegovačke teritorije i u potpunosti podržavamo sve puteve bliskog suživota svih njenih naroda.“

Princ Faisal bin Farhan Al-Saud, Kraljevina Saudijska Arabija

„On the occasion of the 25th anniversary of the Srebrenica Genocide, The Kingdom confirms its support, to the families of the victims of the unjust genocide that claimed thousands of innocent lives. The Kingdom also affirms its position towards respecting the leadership and the unity of the Bosnian and Herzegovinian territory and we fully support all avenues of peaceful coexistence between all its peoples.“

Prince Faisal bin Farhan Al-Saud, Kingdom of Saudi Arabia

„Samo su imena nekolicine mjesta u novijoj historiji bolno urezana u vrijeme, a jedno od njih je Srebrenica – mjesto najgoreg masakra u Evropi od Drugog svjetskog rata. Sjedinjene Države su se obavezale da nikada neće zaboraviti tu tragediju. Dijelimo tugu s porodicama koje, svih ovih godina, neumorno traže pravdu za 8.000 nevinih, izgubljenih života. I stojimo uz naše sjajne prijatelje u Bosni i Hercegovini. Cijela jedna generacija, teško je povjerovati. Od tog strašnog dana, stasala je generacija. Oni među nama koji se sjećaju šta se dogodilo prije četvrt stoljeća moraju za ovu generaciju graditi mirniju i prosperitetniju budućnost u demokratiji. Izgradimo budućnost koja će biti dobra za sve narode – bez obzira na rasu ili religiju – i ujediniti nas zajedničkim vrijednostima, utemeljenim na pravima pojedinca.“

Michael Pompeo, državni sekretar, Sjedinjene Američke Države

„The names of few places in recent history are so painfully etched in the time as that of Srebrenica – the site of the worst massacre in Europe since World War II. The United States pledges never to forget that tragedy. We grieve with the families who tirelessly seek justice for the 8,000 innocent lives lost, all these years later. And we stand with our great friends in Bosnia and Herzegovina. A generation, it's hard to believe. A generation has come of age since that horrific day. Those of us who remember what happened a quarter century ago must build a more peaceful, prosperous, and democratic future for that generation. Let's build a future that will benefit all peoples – regardless of race or religion – and unite us in shared values based on individual rights.“

Micheal Pompeo, Secretary of State, United States of America

„Teško je riječima opisati iskustvo, utjecaj i traumu genocida u Srebrenici. Ono što se dogodilo prije 25 godina bilo je užasnije od onog što može stati u riječi. Sama civilizacija je doživjela slom i hiljade ubijenih i hiljade raseljenih lica su strašni dokazi čovječanstva u najgorem obliku. Ono što je učinjeno nikada se ne može popraviti i sam četvrt vijeka kasnije, realnost Srebrenice i dalje je surova i opipljiva.“

Marija Pejčinović Burić, generalna sekretarka, Vijeće Europe

„It is difficult to capture in words the experience, impact and trauma of the Srebrenica genocide. What happened 25 years ago was terrible beyond words. Civilization itself collapsed and the thousands who were killed and the thousands more who were displaced are the terrible evidence of humanity at its worst. What was done can never be undone, and just a quarter-century later, the reality of Srebrenica is still raw and tangible.“

Marija Pejčinović Burić, Secretary General, Council of Europe

“Srebrenica danas, primjer je otpornosti, istine i pravde za svijet. Vaše uspomene još su bolne, a mi dobro vidimo i stalne probleme i podjele u Srebrenici, kao i u Bosni i Hercegovini, općenito. No, nakon toliko godina ulaganja truda i borbe, mnogo toga je postignuto, kako u Srebrenici tako i šire. Vidimo da se odnosi u zajednici mogu popraviti, te da je utvrđivanje odgovornosti i postizanje pravde za genocid i druge ratne zločine moguće.”

Thomas Greminger, generalni sekretar, OSCE

„Srebrenica today is an example of resilience, truth and justice for the world. Your memories are still painful and we are not blind to persistent problems and divisions in Srebrenica, and in Bosnia and Herzegovina at large. But after years of struggling, much has also been accomplished – in Srebrenica and beyond. We see that relations in the community can be mended, and that accountability for genocide and other war crimes is possible.“

Thomas Greminger, Secretary General, OSCE

„Nije to samo najteži ratni zločin u Evropi od Drugog svjetskog rata, već i kolektivni neuspjeh kojeg se moramo duboko sramiti. Genocid u Srebrenici je ostavio duboke emocionalne ožiljke kod preživjelih i stvorio dugotrajne prepreke političkom pomirenju među etničkim grupama u Bosni i Hercegovini. U ime Evropskog parlamenta, želim poručiti da dijelimo vašu bol i uvijek ostajemo uz vas, u solidarnosti.“

David-Maria Sassoli, predsjednik, Evropski Parlament

„This was not only the gravest war crime in Europe since World War II, it was also an act of collective failure that we must be deeply ashamed of. The genocide of Srebrenica left deep emotional scars on the survivors and created long-lasting obstacles to political reconciliation among ethnic groups in Bosnia and Herzegovina. I want to say, on behalf of the European Parliament: We share your pain, and we will always stand with you in solidarity.“

David-Maria Sassoli, President, European Parliament

„Sjećanjem obnavljamo našu posvećenost da ne dopustimo da se takvi zločini ikada više ponove. Takvi odvratni postupci idu protiv naših najdubljih evropskih vrijednosti. Četvrt vijeka kasnije, još uvijek su šokantni, još uvijek gotovo nevjerojatni. Unatoč tome, i danas čujemo takve narative koji su vodili do ovih sramotnih postupaka. Revisionisti minimiziraju, ili čak poriču genocid. Drugi glorificiraju ratne zločince. Imamo jedinstvenu odgovornost da vodimo primjerom. Samo onda kada svi lideri prepoznaju zločine koji su počinjeni će narodima vaše zemlje biti zalječene rane i moći će se približiti jedni drugima.“

Charles Michel, predsjednik, Evropsko vijeće

„By remembering, we renew our commitment to never let such atrocities happen again. Such despicable acts go against our deepest European values. A quarter of a century later, they are still shocking, still almost inconceivable. Yet even today, we continue to hear similar language that led to these shameful acts. Revisionists minimize, or even deny the genocide. Others glorify war criminals. We have a unique responsibility to lead by example. Only when all leaders recognize the crimes that took place can the peoples of your country finally heal and come together.“

Charles Michel, President, EU Council

„Neke rane ne zacijele decenijama. Nakon četvrt vijeka, Srebrenica je i dalje otvorena rana na evropskoj savjesti. Neke majke nikada nisu pronašle konačni smiraj za svoju djecu. Neke od raseljenih porodica nikada se nisu vratile u svoje domove. Preživjeli koji se i dalje bude usred noći. Kao žena, majka i supruga, mogu samo pokušati da zamislim dubinu vašeg bola. Srcem sam uz vas. Teško je i pojmiti razmjere ove ogromne tragedije. Danas oplakujemo i sjećamo se. Uz vas smo u žalosti, sjećamo se sopstvenih grešaka, dok tražimo pravdu, radimo na pomirenju. Danas je cijelom svijetu jasno da nismo ispunili svoju obavezu da zaštitimo one kojima je naša zaštita bila najpotrebnija.“

Ursula von der Leyen, predsjednica, Evropska komisija

„Certain wounds can take decades to heal. After a quarter of a century Srebrenica is still an opened wound in Europe's conscience. There are mothers who can never lay their children to rest. Displaced families who have never returned to their homes. Survivors who keep waking up in the dead of night. As a woman, mother and wife I can only try to imagine the depth of your pain. My heart goes out to you. It is difficult to even grasp the depth of this immense tragedy. Today we mourn and we remember. We grieve together. We reflect on our mistakes as we ask for justice. We work for reconciliation. Today the entire world realizes that we failed in our responsibility to protect those who were most in need of our protection.“

Ursula von der Leyen, President, European Commission

„U ime Vlade Republike Bugarske i bugarskog naroda, dopustite mi da se najiskrenije pridružim u žalosti rodbine žrtava nedopustivog i nehumanog čina nasilja počinjenog prije 25 godina u Srebrenici. Ovaj svirepi događaj će biti zabilježen kao jedan od najtragičnijih poglavja u modernoj historiji ljudskog roda i služit će kao upozorenje svima nama koji pokazujemo odgovornost i mudrost i nikada neće dopustiti da takva zvjerstva budu počinjena u modernoj demokratskoj historiji Evrope, a i drugdje u svijetu.“

Bojko Borisov, premijer, Republika Bugarska

„On behalf of the Government of the Republic of Bulgaria and the Bulgarian people, allow me to join most sincerely in the grief the relatives of the victims of the inadmissible and inhumane act of violence committed 25 years ago in Srebrenica. This grim event will be recorded as one of the most tragic chapters in the modern history of mankind and will serve as a warning to all of us who show responsibility and wisdom and never allow such atrocities to be committed again in the modern democratic history of Europe or elsewhere in the world.“

Bojko Borisov, Prime Minister, Republic of Bulgaria

„Danas se Kanada pridružuje zajednicama i zemljama diljem svijeta u odavanju počasti sjećanju na žrtve genocida u Srebrenici. To je tamni period historije koji nikada ne smijemo zaboraviti. I, dok obilježavamo 25. godišnjicu ove tragedije, zavjetujemo se da ćemo pamtitи i poštovati one koji su nepravedno patili i izgubili živote. Svim Bošnjacima u Kanadi diljem svijeta: Kanada je uz vas i danas tuguje sa vama. Hvala vam.“

Justin Trudeau, premijer, Kanada

„Today Canada joins communities and countries around the world to pay tribute to the memory of the victims of the Srebrenica genocide. This is a dark period of history that we must never forget. And as we mark the 25th anniversary of this tragedy, we vow to remember and honor those who unjustly suffered and lost their lives. To Bosniaks in Canada and around the world: Canada stands with you and mourns with you today. Thank you.“

Justin Trudeau, Prime Minister, Canada

„Prije dvadeset pet godina Evropa je ranjena u srce. Ono što se desilo u Srebrenici bilo je poraz naših zajedničkih vrijednosti. Odati počast i sjetiti ih se za nas je moralni imperativ. Krenuti od poštovanja prema čovječanstvu, prepoznati boli svih žrtava i razumijeti da je rat najnehumaniji čin polazište su svakog zajedničkog putovanja. Zbog toga pravda mora ići svojim putem: potrebno je i dalje procesuirati sve odgovorne za počinjena grozna zlodjela, jer samo ako postoji pravda, moguće je barem djelimično ublažiti ogromnu patnju svih onih koji oplakuju nevine žrtve, postaviti osnove za istinsko nacionalno pomirenje i gledati u budućnost razvoja i integracije. Građani Bosne i Hercegovine, više puta kroz historiju, bili su žrtve ogromnih zvjerstava, ali u spoju njihovih kultura i religija mogu predstavljati ono što Evropa želi biti: mjesto gdje je raznolikost bogatstvo, gdje se brane ljudske vrijednosti i gdje se drevni neprijatelji još uvjek mogu ujediniti u ime života.“

Giuseppe Conte, premijer, Republika Italija

“25 years ago, Europe was wounded at its heart. What happened in Srebrenica was a defeat of our common values. Honoring their memory is a moral obligation to us. Restarting from the respect for humanity, recognizing the suffering of all the victims and understanding that war is the most inhuman act are the starting point of every common journey. That is why justice must take its course and it is crucial to keep prosecuting all those who are responsible for the atrocities that took place, because only if there is justice, it will be possible to alleviate, at least partially, the overwhelming suffering of those who are mourning innocent victims, to build the grounds for a real national reconciliation and look forward to a future of prosperity and integration. Citizens of Bosnia and Herzegovina, many times in history, were victims of immense atrocities, but in the confluence of their cultures and their religions, they can truly represent what Europe aims to be: a place where diversity means richness, where human rights are upheld, and where old enemies can still reconcile in the name of life.”

Giuseppe Conte, Prime Minister, Republic of Italy

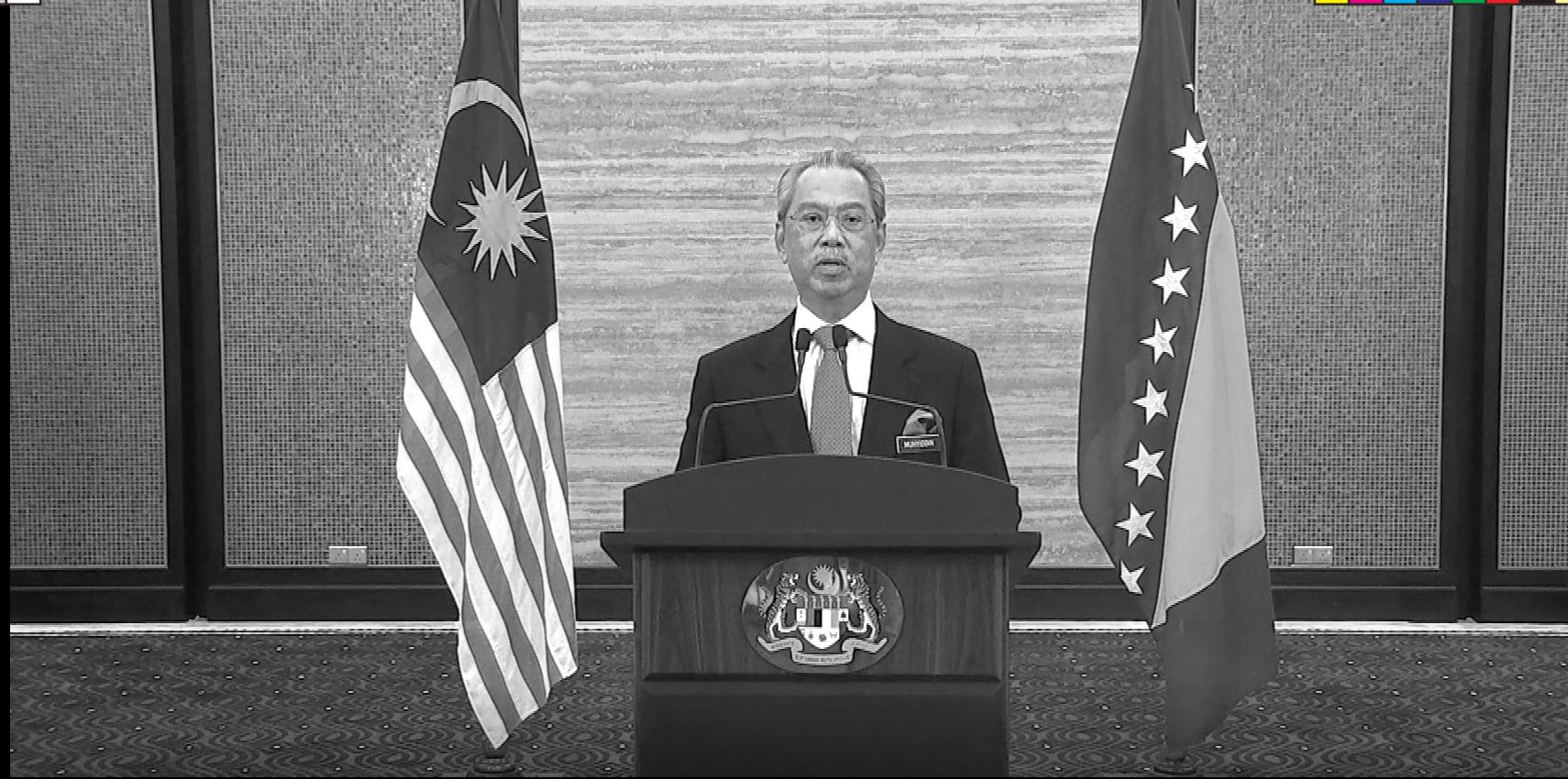

„Mislili smo da 50 godina nakon otkrića Aushwitz-a, Birkenau-a i Dachau-a takvi zločini se nikada neće desiti na našem kontinentu. To smo svi rekli – i vjerovali u to. 50 godina poslije, prije 25 godina – otkrili smo šta se desilo u Srebrenici, 8.000 ljudi je ubijeno u jednoj sedmici. Zašto? Još uvijek nemamo odgovor na sva pitanja. Ne znamo čak ni imena svih ljudi koji su ubijali ili koji su ubijeni – ne još. 25 godina kasnije porodice još uvijek traže svoje nestale. Nadao sam se da smo naučili lekcije poučeni iskustvom iz Drugog svjetskog rata.“

Xavier Bettel, premijer, Veliko Vojvodstvo Luksemburg

„We thought that 50 years after we discovered Auschwitz, Birkenau, Dachau we would never again have such atrocities on our continent. That is what we all said – and believed. 50 years later - 25 years ago - we discovered what happened in Srebrenica. 8,000 people died in a week. Why? We still have no answer to all the questions. We even do not know the names of all the people who killed or have been killed there – not yet. 25 years later still some family members are missing. I had hoped that we had learned from the experience of the Second World War.“

Xavier Bettel, Prime Minister, Grand Duchy of Luxembourg

„Bio je to najgori genocid u Evropi nakon Drugog svjetskog rata. Agonija i žal su još uvijek prisutni u našim srcima i mislima. Naše misli i molitve su sa više od 8.000 žrtava genocida u Srebrenici. Ponovo šaljemo naše najiskrenije saučešće preživjelim članovima porodica i njihovim voljenim.“

Muhyiddin Yassin, premijer, Malezija

„It was the worst genocide in Europe since the Second World War. The agony and grief still reverberate in our hearts and minds. Our thoughts and prayers are with more than 8,000 victims of the Srebrenica genocide. Again we extend our deepest condolences to surviving family members and their loved ones. The Srebrenica Memorial in Potočari will forever stand as testimony for rememberance of this tragedy and its victims, for the strength and fortitude of the survivors, for the importance of achieving justice and accountability, and last but not least – for the need to sustain efforts to fight and eliminate all propaganda, racial prejudices and hatred among us human beings.“

Muhyiddin Yassin, Prime Minister, Malaysia

„Najgori zločin na evropskom tlu od kraja Drugog svjetskog rata. Prije 25 godina, a imamo osjećaj da je bilo jučer. Zbog tuge, mučne boli i gubitka vaših sinova, očeva i muževa. Majke se i dalje pitaju kakvi bi ljudi postali njihovi sinovi. Da li bi on do sada imao svoju porodicu? Pitanja koja nikada neće biti odgovorena. Bol i muka također, preživjelima Srebrenice čije će duše uvijek nositi duboke ožiljke zbog terora koji su pretrpjeli, i horora koji su preživjeli, za međunarodnu zajednicu koja nije mogla zaštитiti ranjivu populaciju od ekstremne agresije i okrutnosti. Za Nizozemsku, koja je, kao dio međunarodne zajednice, preuzeala zadatak koji će je zauvijek povezivati sa Srebrenicom. I za muškarce i žene Holandskog UN bataljona koji su se osjećali nemoćno u julu 1995. i koje još proganjaju te uspomene. Ali, nažalost se prošlost ne može mijenjati – prošlost mijenja nas. I još jednom, Srebrenica nikad neće biti završena priča jer žrtve se još uvijek identificiraju. Novi pokopi se još uvijek odvijaju u Potočarima, i još uvijek imaju majke koje traže svoje sinove. To je bolna istina – istina koju ne smijemo, ne možemo i nećemo ignorisati. Zato, govorimo glasno kada god možemo protiv polarizirajućeg govora, glorifikacije ratnih zločinaca i negiranja genocida.“

Mark Rutte, premijer, Kraljevina Nizozemska

„The worst atrocity on European soil since the end of the Second World War. 25 years ago, yet it feels only like yesterday. Because the grief, anguish, and the loss of your sons, fathers and husbands. Mothers continue to ask themselves what kind of man would my son have become. Would he have had a family of his own by now? Questions that will never be answered. The pain and anguish too, for the survivors of Srebrenica whose souls will always be so deeply scarred by the terror they experienced, and the horror endured, for the international community which was unable to protect a vulnerable population from extreme aggression and cruelty. For the Netherlands which, as part of that international community, took on a task that would forever connect it with Srebrenica. And for the men and women of the Dutch UN Battalion who felt powerless in July 1995 and who are still haunted by those memories. But, sadly we can't change history – history changes us. And once more, Srebrenica will never be a closed book because victims are still being identified. New burials are still taking place in Potočari, and there are still mothers searching for their sons. That is the hard truth – a truth we must not, can not and will not ignore. So, we speak out whenever we can against polarising language, glorification of war criminals and genocide denial.“

Mark Rutte, Prime Minister, Kingdom of the Netherlands

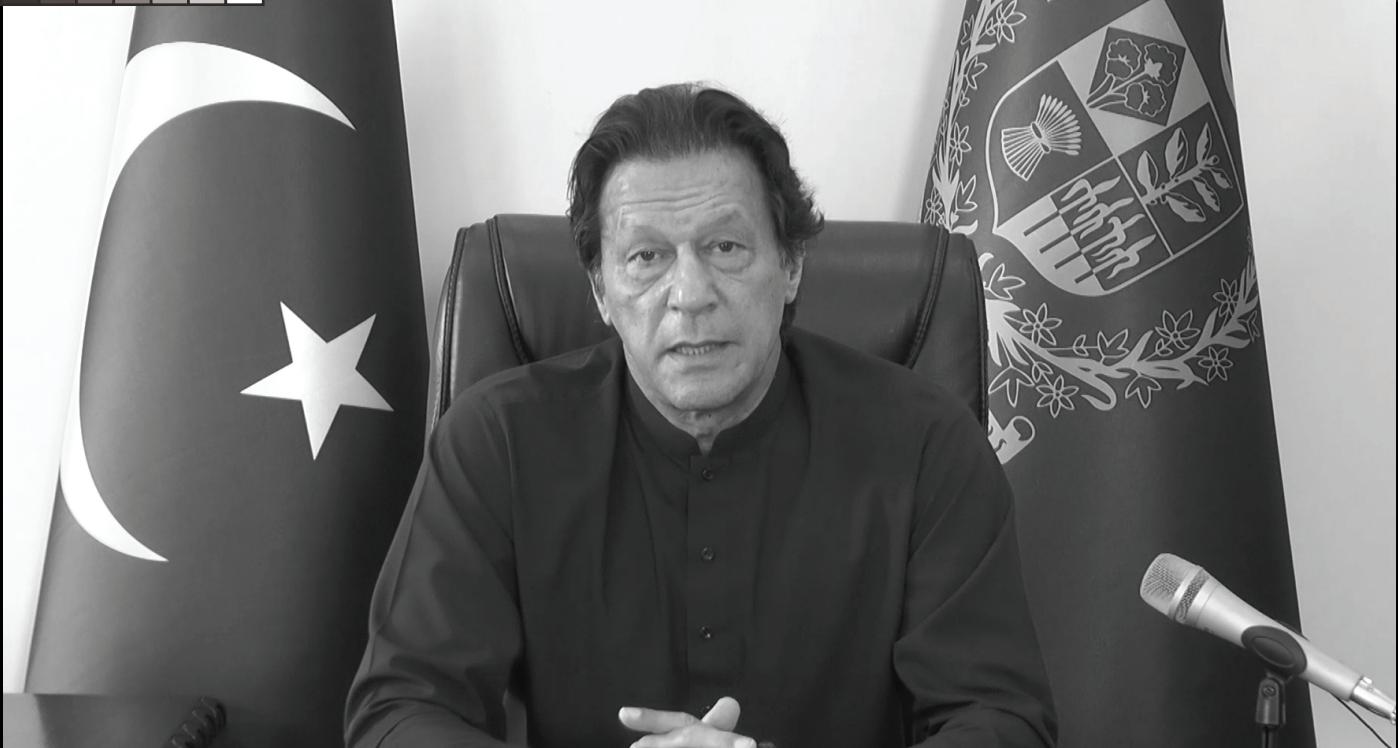

„Ovaj užasan zločin ostavio je duboke ožiljke u Bosni i Hercegovini, ali i širom evropskog kontinenta. Danas oplakujemo gubitak hiljada žrtava masakra u Srebrenici. Iskreno suosjećamo sa njihovim najbližima. Važno je zapamtiti ovu tragediju i izvući pouku. Moramo potpuno priznati prošlost ako želimo zaliječiti rane i graditi budućnost – zasnovanu na istini i pomirenju.“

Erna Solberg, premijerka, Kraljevina Norveška

„This terrible crime left deep scars in Bosnia and Herzegovina as well as across the European continent. Today, we mourn the loss of the many thousands of victims of the massacre in Srebrenica. Our hearts and sympathy go out to their relatives. It is important to remember this tragedy, and learn from it. We must fully acknowledge the past if we are to heal the wounds and build a future – based on truth and reconciliation.“

Erna Solberg, Prime Minister, Kingdom of Norway

„Dobro se sjećam tog dana. Sjećam se kad se to dogodilo, zajedno s većinom ljudi koji imaju osjećaje ljudskosti. Bili smo šokirani. Bili smo užasnuti time kako je u onome što je bilo sigurnosna zona Snaga za očuvanje mira Ujedinjenih Nacija, kako je u sigurnoj zoni to dopušteno, dopušteno da se dogodi ovaj masakr. Svi smo bili šokirani. Čak i sad, još uvijek se sjećam kada se to dogodilo prije 25 godina. Još uvijek osjećam šok kako je takvo nešto mogla dopustiti svjetska zajednica. Mislim da nam je važno da iz toga naučimo lekcije. Svjetska zajednica nikad ne smije dopustiti da se takve stvari ponovo dogode.“

Imran Khan, premijer, Islamska Republika Pakistan

„I remember the day very well, I remember when it happened, along with most people who have feelings of humanity – we were shocked! We were appalled at how in, what was a safe haven of the United Nations peacekeeping force, how in a safehaven this was allowed – this massacre was allowed to take place. We were all shocked, I still remember when it happened, I still feel the shock how such a thing could be allowed by the world community. I think it's important for us to learn lessons from that. The world community must never allow such things to happen again.

Imran Khan, Prime Minister, Islamic Republic of Pakistan

„Španija će uvijek biti na strani istine i solidarnosti sa žrtvama. Iz vlastitog iskustva dobro znamo da u procesu pomirenja pravda treba ići ruku pod ruku sa istinom. Razumijeti i prihvati istinu o prošlosti od vitalne je važnosti za shvatanje društva u kojem ste u suživotu, za postizanje zajedničkih ciljeva i stvaranje budućnosti na čvrstim temeljima. Pomirenje zahtijeva političku odgovornost, poštovanje, a naročito, empatiju. U konačnici, traži da se prizna bol onih drugih. To je težak proces, ali neophodan. Proces je to u kojem treba da učestvuju svi, uključujući žrtve. Genocid u Srebrenici počinili su pojedinci koji su za to osuđeni, nisu ga počinile etničke grupe ili nacije. Građani BiH zaslužuju proces pomirenja koji je stvaran, a ne zasnovan na pukoj retorici.“

Pedro Sánchez, premijer, Kraljevina Španjolska

„Spain will always be on the side of truth and solidarity with the victims. We know very well from our own experience that in the process of reconciliation, justice should go hand in hand with the truth. Understanding and accepting the truth about the past is vital to understanding the society in which you coexist, to achieving common goals, and to creating a future on solid foundations. Reconciliation requires political responsibility, respect, and especially empathy. Ultimately, it seeks to acknowledge the pain of those others. It is a difficult process, but necessary. It is a process in which everyone, including victims, should participate. The genocide in Srebrenica was committed by individuals who were convicted for it, it was not committed by ethnic groups or nations. The citizens of BiH deserve a reconciliation process that is real, not based on mere rhetoric.“

Pedro Sánchez, Prime Minister, Kingdom of Spain

„Švedska će i dalje blisko raditi sa onima koji ulažu napore kako bi se ostvarilo trajno pomirenje. Mi ćemo i dalje podržavati one koji naporno rade, tragajući za istinom i pravdom, uključujući identifikaciju i lociranje ubijenih. Bolno je zamisliti da nakon 25 godina ne možete sahraniti svoje najmilije. Moje srce je uz te porodice. Nema mjesta za negiranje zločina počinjenih tokom rata, niti za veličanje pojedinaca koje su sudovi za te zločine proglašili krimim. Čvrsto je mišljenje Švedske vlade da su svi postupci i izjave koje umanjuju ili negiraju genocid duboko uznemirujuće i suprotne većini temeljnih globalnih vrijednosti. Međunarodna zajednica nije uspjela zaštитiti žrtve u Srebrenici u vrijeme kada smo im najviše trebali. Tada smo ih iznevjerili, a da ne bismo iznevjerili one koji su preživjeli i dolazeće generacije, nikada ne možemo zaboraviti, a krivce treba privesti pravdi. To se nikada više ne može ponoviti.“

Stefan Löfven, premijer, Kraljevina Švedska

„Sweden will continue to work closely with those who are making efforts to achieve lasting reconciliation. We will also continue to support those working hard, trying to find the truth and to bring justice, including by identifying and locating those who were killed. It is painful to imagine still not being able to bury your loved ones after 25 years. My heart goes out to those families. There is no place for denial of the crimes committed during the war, nor for the glorification of individuals who have been found guilty of those crimes by the courts. It is the Swedish government's firm view that all acts and statements that diminish or deny genocide are deeply disturbing and contrary to the most fundamental global values. The international community failed to protect the victims in Srebrenica at the time when they needed us the most. We failed them then, and in order not to fail those who survived and coming generations, we can never forget, and the guilty must be brought to justice. This can never happen again.“

Stefan Löfven, Prime Minister, Kingdom of Sweden

"Veliki broj počinilaca još uvijek nije odgovarao za počinjeno. A postoje i oni koji bi radije zaboravili ili negirali grozotu onoga što se desilo. Ne smijemo dozvoliti da se to dogodi. Dužnost nam je prema žrtvama i budućim generacijama da pamtimo Srebrenicu i da osiguramo da se nikada ne ponovi."

Boris Johnson, premijer,
Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

"Many perpetrators still have not been held to account. And there are those who would prefer to forget or deny the enormity of what took place. We must not allow that to happen. We owe it to the victims and to future generations to remember Srebrenica and ensure it never happens again."

Boris Johnson, Prime Minister,
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

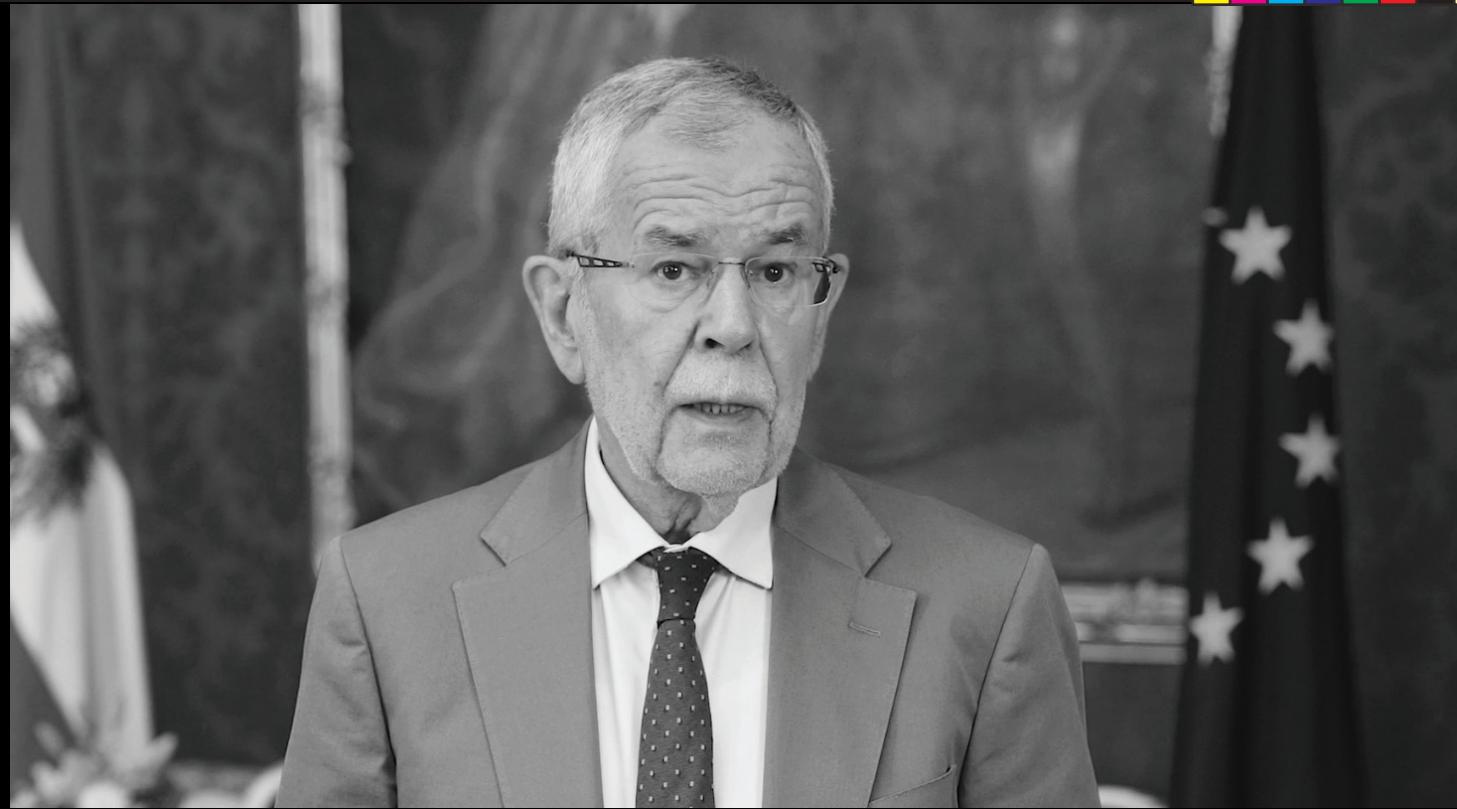

„Ono što se desilo u Srebrenici prije 25 godina je čin genocida neviđenih razmjera u našem regionu i šire. Tragedija koja se nikada nije smjela dopustiti. Nikada nećemo zaboraviti te zločine. 11. juli 1995. je važna prekretnica za sve nas dok se sjećamo onih koji su propatili nezamisliv horor u genocidu u Srebrenici. Moramo svi dobro pogledati u sebe i svoje odluke i kako moramo poslati jasnu poruku budućim generacijama. Naša je dužnost voditi proces izgradnje tolerantnije generacije ljudi i društvo oslobođeno od boli, diskriminacije i mržnje.“

Ilir Meta, predsjednik, Republika Albanija

„What happened in Srebrenica 25 years ago was an act of genocide of a scale unseen for our region and beyond. A tragedy that should never had been allowed to occur. We shall never forget those atrocities. July 11th 1995 marks an important milestone for us all as we remember those who suffered unimaginable horrors in the Srebrenica genocide. We all have to look at our own thoughts and actions and how we must send a clear message to future generations. It is our duty to lead the process of building a more tolerant generation and a society free from pain, discrimination and hatred.“

Ilir Meta, President, Republic of Albania

„Danas se obilježava 25. godišnjica genocida nad Bošnjacima u Srebrenici. Riječi ne mogu na adekvatan način opisati zločine koji su počinjeni u julu 1995. godine. Samo u Srebrenici je u roku od nekoliko dana ubijeno više od 8.000 ljudi. Mnogi drugi bili su izloženi nehumanom nasilju. Ovaj stravični masakr bio je najgori zločin protiv čovječnosti u Evropi nakon Drugog svjetskog rata. Preživjelima izražavam najdublje saučešće.“

Alexander van der Bellen, predsjednik, Republika Austrija

„Today marks the 25th anniversary of the genocide against Bosniaks in Srebrenica. Words cannot adequately describe the atrocities that took place there in July 1995. More than 8.000 people were killed during a few days in Srebrenica alone. Many more had to endure acts of inhumane violence. This terrible massacre was the worst crime against humanity in Europe since World War Two. My deepest condolences go out to the survivors.

Alexander van der Bellen, President, Republic of Austria

„Krvavi zločin počinjen nad civilima u Srebrenici prije 25 godina će ostati zapamćen kao jedna od najmračnijih stranica 20. stoljeća, ovjekovječen u historiji čovječanstva zauvijek.“

Ilham Aliyev, predsjednik, Republika Azerbejdžan

„The bloody crime committed against civilians in Srebrenica 25 years ago will be remembered as one of the darkest pages of the 20th century, immortalized in the history of mankind forever.

Ilham Aliyev, President, Republic of Azerbaijan

„Osim iskrene sućuti koju danas upućujem, i to ne po prvi puta, obiteljima srebreničkih žrtava i rijetkim preživjelima važno je pokazati da razumijemo njihovu bol i ne dopuštamo osporavanje genocida u Srebrenici koji se dogodio. Dogodio se i dokazivati ga više ne treba. Svijet zna tko je počinio genocid u Srebrenici. Zbog budućnosti, ali i zbog sadašnjosti, važno je kazati i prihvati kako za genocid nije i ne može biti kriv cijeli srpski narod, veći dio naroda i općenito uključivati narod kao kategoriju u tu vrstu odgovornosti. Važno je isto tako reći da svi krivci, pravi krivci, najveći krivci do danas nisu kažnjeni. Odgovornost sviju nas je da istina bude prihvaćena i da žrtve počivaju u miru, ali još je veća odgovornost pred nama da obitelji žrtava i preživjele prihvatimo sebi jednakima, da im damo vjeru u postojanje onih ljudskih i evropskih vrijednosti.“

Zoran Milanović, predsjednik, Republika Hrvatska

„In addition to the sincere condolences that I extend to them today, and not for the first time, to the families of the Srebrenica victims and to the few survivors, it is important to show them that we understand their pain and that we do not allow a negation of the genocide that indeed took place in Srebrenica. It did take place and it is no longer necessary to prove, the world knows who perpetrated the genocide in Srebrenica. For the sake of the future, and for the sake of the present, it is important to say and acknowledge that the Serbian people as a whole are not and cannot be guilty of the genocide, the responsibility cannot be laid on most of the Serbian people or on the Serbian people in general. Moreover, it is important to say that all the perpetrators, the real perpetrators and the chief perpetrators have yet to be punished. The responsibility of each and every one of us is for the truth to be accepted and let the victims rest in peace. However, our even greater responsibility is to accept the families of the victims and the survivors as our equals, give them faith in the existence of those human and European values, and not keep them captive of the past.“

Zoran Milanović, President, Republic of Croatia

„Naša je zajednička dužnost i odgovornost da se uvijek sjećamo Srebrenice, jednog od najmračnijih poglavlja u skorašnjoj evropskoj historiji. Također nam je zajednička dužnost i odgovornost da osiguramo da se ništa slično nikada ne desi opet. Da dovedemo počinioce iz prošlosti pred pravdu, moramo se nastaviti boriti protiv nekažnjivosti ratnih zločina. Da bismo spriječili buduće zločine, moramo nastaviti da se borimo protiv pokušaja poticanja mržnje i nasilja. Na ovaj poseban dan sjećanja, stajemo uz narod Bosne i Hercegovine. I stojimo svaki dan uz vas.“

Sauli Niinistö, predsjednik, Republika Finska

„It is our shared duty and responsibility to always remember Srebrenica, one of the darkest chapters in recent European history. It is also our shared duty and responsibility to make sure that nothing like this ever happens again. To bring past perpetrators to justice, we must continue to fight against impunity of war crimes. To prevent future atrocities, we must continue to fight against attempts to incite hatred and violence. On this special day of remembrance, we stand together with the people of Bosnia and Herzegovina. And we stand together with you every day.

Sauli Niinistö, President, Republic of Finland

„Obraćam vam se danas kako bih iz Francuske poslao poruku solidarnosti. Francuske koja pamti i uvijek će pamtitи patnju koju je vaša zemља iskusila prije 25 godina, u najmračnijim trenucima koje je Evropa vidjela od završetka Drugog svjetskog rata. 11. jula 1995. godine, i u danima koji su uslijedili, ovdje, u Srebrenici, u Bosni i Hercegovini se desila jedna od najgorih tragedija u modernoj historiji. Francuska nije zaboravila više od 8.000 žrtava, odraslih i djece, koji su ubijeni. Sa dubokim emocijama pozdravljam preživjele genocida i njihove porodice, i izražavam im iskreno saučešće. Uprkos trenutnoj zdravstvenoj krizi, bilo je izuzetno važno da se okupimo i da obilježimo 25. godišnjicu genocida u Srebrenici i da odamo počast žrtvama. Srebrenica ostaje bolan simbol neuspjeha međunarodne zajednice u pružanju zaštite civilima kada im je ta pomoć bila najpotrebnija. Ova neizbrisiva mrlja na našem zajedničkom sjećanju nas tjera da tražimo istinu i pravdu.“

Emmanuel Macron, predsjednik, Republika Francuska

„I am speaking to you today to send a message of solidarity from France, which still remembers and will always remember the suffering which your country endured 25 years ago, in the darkest hours which Europe has seen since the end of World War II. On the 11th of July 1995 and the days that followed, one of the worst tragedies in modern history occurred here in Srebrenica, Bosnia and Herzegovina. France has not forgotten the more than 8,000 victims, adults and children, who were murdered. It is with great emotion that I want to greet the genocide survivors and their families, to whom I extend my deepest sympathy. Despite the current health crisis, it was essential that we come together to commemorate the 25th anniversary of the Srebrenica genocide and pay tribute to the victims. Srebrenica remains a painful symbol of the international community's failure to protect civilians when they were most in need of help. This indelible stain on our collective memory compels us to seek truth and justice.“

Emmanuel Macron, President, Republic of France

„Gorka tragedija Srebrenice, koja je tamna mrlja na licu savremene povijesti, ima mnoge lekcije i pouke i ukoliko se iste dobro nauče, ljudsko društvo više neće doživjeti tako strašne događaje. Srebrenica podučava međunarodnu zajednicu nužnosti predanosti pravdi, suzdržavanja od nasilja i osjećaja odgovornosti za odbranu prava potlačenih, te poziva cjelokupnu međunarodnu zajednicu, posebno pretenciozne sile koje za sebe tvrde da su pobjornici ljudskih prava i demokratije, da se suzdrže od primjene dvostrukih standarda i da se istinski pridržavaju izvornih ljudskih vrijednosti.“

Hassan Rouhani, predsjednik, Islamska Republika Iran

„As a bold stain on the face of contemporary history, the bitter Srebrenica tragedy offers countless shocking lessons and examples which could perhaps prevent unfolding of similar appalling incidents if properly noted by the human community. Srebrenica teaches the international community lessons on the necessity of committing to justice, abstaining from violence and acting responsibly in defending the rights of the wronged people.“

Hassan Rouhani, President, Islamic Republic Iran

„Čak i sada, šta se desilo u i oko Srebrenice prije 25 godina još uvijek nas ostavlja bez teksta i užasnute. Ime ovog bosanskog grada je urezano u naše kolektivno sjećanje kao najmračnije poglavje u ratovima na teritoriji bivše Jugoslavije u devedestim. Brutalnost i obim ubistava hiljade muslimanskih dječaka i muškaraca ovdje su bez presedana u Evropi od Drugog svjetskog rata. Bio je genocid – to je bila nedvosmislena odluka Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.“

Frank-Walter Steinmeier, predsjednik, Savezna Republika Njemačka

„Even now, what happened in and around Srebrenica 25 years ago still leaves us speechless and appalled. The name of this Bosnian town has been etched into our collective memory as denoting the darkest chapter in the wars on the territory of the former Yugoslavia in the 1990's. The brutality and the scale of the murders of thousands of Muslim boys and men here are without parallel in Europe since the Second World War. It was genocide – that was the unequivocal finding of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia.“

Frank-Walter Steinmeier, President, Federal Republic of Germany

„Najtačnije je reći da se genocid u Srebrenici može objasniti istorijom koja mu je prethodila. Takve zločinačke zamisli imaju najsnažnije uporište u velikodržavnim ideologijama. One su postojale i danas nažalost postoje na našim prostorima. One su izvorište zla i stradanja, i platforma za udruživanje zločinaca. Sve dok takve ideologije žive, dok imaju sljedbenike koji negiraju počinjene zločine i zagovaraju nove, ne prestaje ni opasnost od novih stradanja. Genocid u Srebrenici, koji je zajednička sramota svih koji ga nijesu sprječili, i nas i međunarodne zajednice, svjedočanstvo je strašne stvarnosti jednog krvavog rata, vječita opomena i podsjećanje za sve naše narode da bez istine o prošlosti nema ni mirne, ni sigurne budućnosti.“

Milo Đukanović, predsjednik, Crna Gora

„It would be most accurate to say that the Srebrenica genocide can be explained by the history that preceded it. The criminal ideas of that kind have the strongest foundation in the ideologies of “greater” nations. Such ideologies did exist and unfortunately still do in our region. They are the source of evil and plight, and the platform for the criminals to join around. As long as such ideologies live, as long as they have the followers who negate the crimes committed and call for new crimes, the danger of new plights will persist. The genocide in Srebrenica is a disgrace for all those who did not prevent it - both us and the international community. It is a testimony to the terrible reality of a bloody war. It is an eternal admonition and a reminder for all our nations that without the truth about the past, there is no secure future.“

Milo Đukanović, President, Montenegro

„Genocid u Srebrenici se dogodio prije 25 godina kada je više od 8.000 ljudi, većinom muškaraca i djece, sistematski ubijeno samo zbog toga što su bili Bošnjaci. Ovo je, bez sumnje, jedan od najmračnijih događaja u modernoj evropskoj istoriji za koji nema racionalnog opravdanja. Neki od zločinaca već su se suočili s pravdom pred Međunarodnim sudom pravde. Neki od preživjelih sakupili su hrabrost da pogledaju u oči svojih dželata i da oproste onima koji su se pokajali za svoje zločine. Ali mnogi i dalje žive sa strašnim traumama dodatno pojačanim negiranjem i relativiziranjem istine o zločinima. Memorijalni centar i Majke Srebrenice, jasnom porukom, nas suočavaju sa kolektivnom prošlošću i savjest su naše generacije. One ne potiču mržnju, niti traže osvetu jer se time produbljuje nepravda. Istinu i pravdu traže samo kao preduslov mira.“

Stevo Pendarovski, predsjednik, Republika Sjeverna Makedonija

„The Srebrenica genocide took place 25 years ago, when more than 8,000 people, mostly men and children, were systematically killed just because they were Bosniaks. This is, without a doubt, one of the darkest events in modern European history for which there is no rational justification. Some of the perpetrators have already faced justice before the International Court of Justice. Some of the survivors gained courage to look into the eyes of their executioners and to forgive those who repented of their crimes. But many continue to live with the horrific traumas further reinforced by the denial and relativization of the truth about the crimes. The Memorial Center and the Mothers of Srebrenica, through a clear message, testify of the collective past and are the conscience of our generation. They do not incite hatred, nor do they seek revenge, for it deepens injustice. They only seek truth and justice as a precondition for peace.“

Stevo Pendarovski, President, Republic of North Macedonia

„Bosna i Hercegovina danas zajedno s međunarodnom zajednicom obilježava 25. godišnjicu genocida u Srebrenici, jednog od najmračnijih poglavlja u modernoj historiji Europe. Osjetljiva sam stoga na činjenicu da se mnogim građanima Bosne i Hercegovine veoma bolno sjećanje na gubitak svojih najmilijih, odnosno na kontinuirani napor da se pronađu i identificiraju do danas. Prema žrtvama u tišini iskazujem pietet, a njihovim porodicama upućujem iskrene izraze saučešća u ime građana Slovačke Republike, kao i u svoje ime.“

Zuzana Čaputová, predsjednica, Republika Slovačka

„Bosnia and Herzegovina today, with the international community is marking the 25th anniversary of the genocide in Srebrenica, one of the darkest chapters in the modern history of Europe. Therefore I am sensitive to the fact that many Bosnian and Herzegovinian citizens have a painful memory of the loss of their loved ones, or the continuous efforts to find and identify them to this day. To the victims I give respect in silence and to their families I express sincere condolences in the name of the citizens of the Republic of Slovakia, as well as in my own.“

Zuzana Čaputová, President, Republic of Slovakia

„Poštovane porodice žrtava, danas vam se obraćam teškog srca na dan koji obilježava godišnjicu genocida u Srebrenici. Prošlost ne možemo promijeniti ali možemo promijeniti budućnost. Za budućnost Bosne i Hercegovine je ključna istina, a ne poricanje; poštovanje, a ne mržnja; otvoren dijalog, a ne svađanje. Nužni su oprost i poštovanje različitosti. Pomirenje nije akt prošlosti – to je zalог suživota i prijateljstva koji izlazi iz zajedničkog bola.“

Borut Pahor, predsjednik, Republika Slovenija

„Dear families of the victims, today I address you with a heavy heart, on the day marking the anniversary of the genocide in Srebrenica. The past cannot be changed, but we can change the future. Truth, not denial; respect, not hatred; open dialogue, not quarrels, are key for the future of Bosnia and Herzegovina. Forgiveness and respect for diversity are crucial. Reconciliation is not an act of the past. It is a promise of coexistence and friendship that comes from a shared pain.“

Borut Pahor, President, Republic of Slovenia

„Pravda je temelj za pomirenje i od neizmjernog je značaja nastaviti napore kako bi se svi relevantni mehanizmi odgovornosti podržali i ojačali. Danas se sjećamo više od 8.000 žrtava masakra. Toliko života koji su nepravedno i zauvijek izgubljeni.“

Simonetta Sommaruga, predsjednica, Švicarska Konfederacija

„Justice is a central tenant of the reconciliation, and it is vital that efforts to support and strengthen all relevant accountability mechanisms be continued. Today, we remember over 8,000 victims of the massacre. So many lives forever and unjustly lost.“

Simonetta Sommaruga, President, Swiss Confederation

„Iako je prošlo četvrt stoljeća od genocida, naša je bol još uvijek svježa. Sa svakom otkrivenom masovnom grobnicom naša se srca ponovno cijepaju. Žene još uvijek žive u nadi da će se ponovno spojiti sa svojim muževima, dok se djeca nadaju ponovnom ujedinjenju sa svojim roditeljima. Postoje majke koje nakon svega ovog vremena još uvijek čekaju povratak svoje djece.“

Recep Tayyip Erdogan, predsjednik, Republika Turska

“Although a quarter-century has passed since the Genocide, our pain is still fresh. With every mass grave unearthed, our hearts are once again torn out. The women still live in the hope of reuniting with their husbands, while the children hope to be reunited with their parents. There are mothers who are still waiting for the return of their children after all this time.”

Recep Tayyip Erdogan, President, Republic of Turkey

Nažalost, mržnja koja je doprinijela ovakvom krvoproljeću i dalje je prečesto prisutna u različitim dijelovima svijeta. Izražavamo nadu da će je zamjeniti djela onih koji teže izgradnji bolje budućnosti, svijetu mira za generacije koje dolaze kroz dijalog razumijevanja i uvažavanja drugih.

Papa Franjo

Unfortunately, the hatred that has contributed to this kind of bloodshed is still too often present in different parts of the world. We hope that it will be replaced by the works of those who strive to build a better future, a world of peace for generations to come through a dialogue of understanding and respect for others.

Pope Francis

Aktivnosti Memorijalnog centra Srebrenica u 2020. godini

Activities of the Srebrenica Memorial Center in 2020

Memorijalni centar Srebrenica je u ovoj godini pokrenuo niz dodatnih aktivnosti na podizanju svijesti o genocidu u Srebrenici.

Memorijalni centar Srebrenica je objavio Izvještaj o negiranju genocida za 2020. godinu, kojim je sveobuhvatno prikazao prakse, primjere i ciljeve politike negiranja genocida. Izvještaj će postati dokument koji će se objavljivati jednom godišnje, te će donositi novosti u smislu primjene preporuka iz ranijeg Izvještaja, ali i po pitanju novih primjera negiranja. Ovim primjerom istraživačkog rada, institucija je napravila važan iskorak koji je pozdravljen u cijeloj akademskoj zajednici.

U toku ove godine, proaktivno smo komunicirali sa porodicama žrtava genocida. Iz toga se izradio projekat Prikupljanja ličnih predmeta žrtava genocida, kolekcije koja raste iz dana u dan, te očekujemo da ćemo naredne godine imati pripremljenu posebnu izložbu sastavljenu od prikupljenih predmeta. Ove godine smo, putem virtualne izložbe već približili javnosti dosadašnje rezultate.

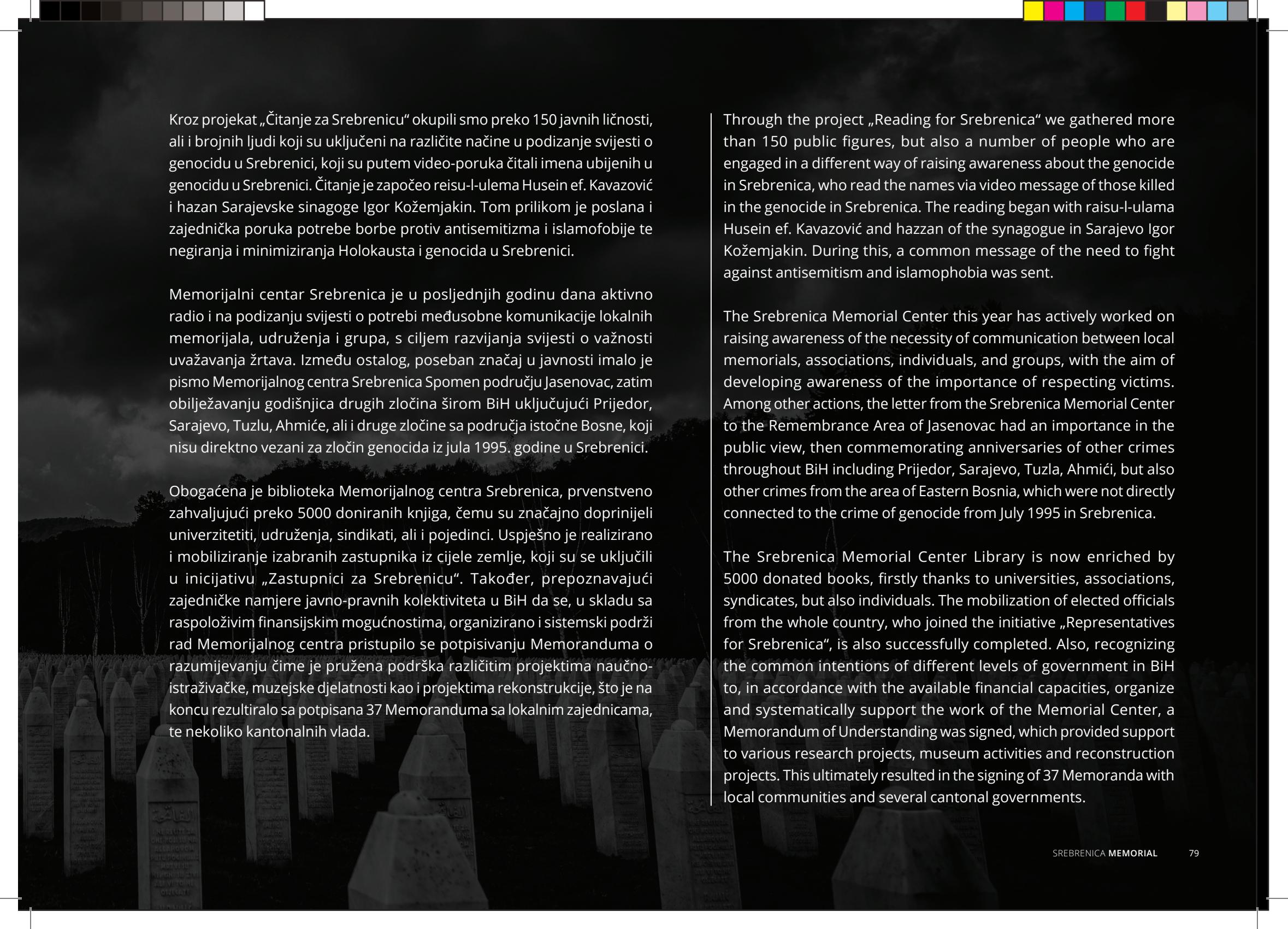
U saradnji sa Muzejom ratnog djetinjstva iz Sarajeva, realizirali smo preko 100 svjedočenja lica koja su dio svog djetinjstva proveli u vremenu opsade i genocida u Srebrenici. Također, u saradnji sa ovom ustanovom i projektom Humans of Amsterdam, realizirali smo izložbe o ličnim pričama djece iz Srebrenice. Izložba je našla svoje mjesto i na Trgu djece Sarajeva.

This year the Srebrenica Memorial Center began a number of additional activities on raising awareness about the genocide in Srebrenica.

The Srebrenica Memorial Center published the Genocide Denial Report for 2020, with which it comprehensively portrayed practices, examples, and aims of genocide denial policies. The Report will be a document that will be published once a year, and it will bring novelty in the sense of adoption of recommendations from the past Report, but also new examples of denial. With this example of research work, the institution has made an important step forward which was welcomed by the entire academic community.

During this year, we have been proactively communicating with the families of the genocide victims. This created the project Collecting personal items of genocide victims, a collection which is growing by the day, and we expect to have a prepared exhibition of collected items next year. This year, through virtual exhibitions, we already showed the public our results up to now.

In cooperation with the War Childhood Museum from Sarajevo, we conducted over 100 testimonies of people who spent a part of their childhood in the period of the siege and genocide in Srebrenica. Also, in cooperation with this institution and the project Humans of Amsterdam, we conducted exhibitions with personal accounts of children from Srebrenica. The exhibition also took place on the Children's Square in Sarajevo.

Kroz projekat „Čitanje za Srebrenicu“ okupili smo preko 150 javnih ličnosti, ali i brojnih ljudi koji su uključeni na različite načine u podizanje svijesti o genocidu u Srebrenici, koji su putem video-poruka čitali imena ubijenih u genocidu u Srebrenici. Čitanje je započeo reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović i hazan Sarajevske sinagoge Igor Kožemjakin. Tom prilikom je poslana i zajednička poruka potrebe borbe protiv antisemitizma i islamofobije te negiranja i minimiziranja Holokausta i genocida u Srebrenici.

Memorijalni centar Srebrenica je u posljednjih godinu dana aktivno radio i na podizanju svijesti o potrebi međusobne komunikacije lokalnih memorijala, udruženja i grupa, s ciljem razvijanja svijesti o važnosti uvažavanja žrtava. Između ostalog, poseban značaj u javnosti imalo je pismo Memorijalnog centra Srebrenica Spomen području Jasenovac, zatim obilježavanju godišnjica drugih zločina širom BiH uključujući Prijedor, Sarajevo, Tuzlu, Ahmiće, ali i druge zločine sa područja istočne Bosne, koji nisu direktno vezani za zločin genocida iz jula 1995. godine u Srebrenici.

Obogaćena je biblioteka Memorijalnog centra Srebrenica, prvenstveno zahvaljujući preko 5000 doniranih knjiga, čemu su značajno doprinijeli univerziteti, udruženja, sindikati, ali i pojedinci. Uspješno je realizirano i mobiliziranje izabranih zastupnika iz cijele zemlje, koji su se uključili u inicijativu „Zastupnici za Srebrenicu“. Također, prepoznavajući zajedničke namjere javno-pravnih kolektiviteta u BiH da se, u skladu sa raspoloživim finansijskim mogućnostima, organizirano i sistemski podrži rad Memorijalnog centra pristupilo se potpisivanju Memoranduma o razumijevanju čime je pružena podrška različitim projektima naučno-istraživačke, muzejske djelatnosti kao i projektima rekonstrukcije, što je na koncu rezultiralo sa potpisana 37 Memoranduma sa lokalnim zajednicama, te nekoliko kantonalnih vlada.

Through the project „Reading for Srebrenica“ we gathered more than 150 public figures, but also a number of people who are engaged in a different way of raising awareness about the genocide in Srebrenica, who read the names via video message of those killed in the genocide in Srebrenica. The reading began with raisu-l-ulama Husein ef. Kavazović and hazzan of the synagogue in Sarajevo Igor Kožemjakin. During this, a common message of the need to fight against antisemitism and islamophobia was sent.

The Srebrenica Memorial Center this year has actively worked on raising awareness of the necessity of communication between local memorials, associations, individuals, and groups, with the aim of developing awareness of the importance of respecting victims. Among other actions, the letter from the Srebrenica Memorial Center to the Remembrance Area of Jasenovac had an importance in the public view, then commemorating anniversaries of other crimes throughout BiH including Prijedor, Sarajevo, Tuzla, Ahmići, but also other crimes from the area of Eastern Bosnia, which were not directly connected to the crime of genocide from July 1995 in Srebrenica.

The Srebrenica Memorial Center Library is now enriched by 5000 donated books, firstly thanks to universities, associations, syndicates, but also individuals. The mobilization of elected officials from the whole country, who joined the initiative „Representatives for Srebrenica“, is also successfully completed. Also, recognizing the common intentions of different levels of government in BiH to, in accordance with the available financial capacities, organize and systematically support the work of the Memorial Center, a Memorandum of Understanding was signed, which provided support to various research projects, museum activities and reconstruction projects. This ultimately resulted in the signing of 37 Memoranda with local communities and several cantonal governments.

U jelu i julu mjesecu su predstavljene izložbe u Memorijalnom centru, koje uključuju kolekciju fotografija i radova domaćih i svjetskih autora okupljenih zahvaljujući naporima našeg renomiranog fotografa Ziyaha Gafića. Također, predstavljen je slikarski opus „Exodus“ slikara i grafičara Safeta Zeca, predstavljen je umjetnički projekat Šejle Kamerić u saradnji sa Međunarodnom komisijom za nestale osobe, zatim „Memento“ realiziranog zahvaljujući radu Centra za postkonfliktna istraživanja te „Što te nema?“ Aide Šehović.

Razvijene su nove afiše Memorijalnog centra Srebrenica za posjetioce, promovirana je i posebna publikacija za Dan sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici („Srebrenica. Genocid. 25 godina poslije“), te nekoliko književnih djela i pisanih svjedočenja, među kojima se ističe i knjiga našeg Azira Osmanovića „Od Srebrenice do svjetla na kraju tunela“.

U saradnji sa Centrom za postkonfliktna istraživanja je predstavljeno sveobuhvatno istraživanje „Genocid u Srebrenici kroz presude krivičnih sudova“ kojim su predstavljeni svi predmeti i presude koje se vezuju za genocid u Srebrenici. Memorijalni centar je realizirao i preko 50 online predavanja sa univerzitetima i organizacijama širom svijeta, koje je predvodio kustos Hasan Hasanović. Također, snimljeno je nekoliko video priča i svjedočenja u sklopu aktivnosti „12 dana sjećanja“.

Realizirana je naučna konferencija „Poricanje i trijumfalizam: porijeklo, uticaj i prevencija“ u saradnji Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, Memorijalnog centra Srebrenica i Instituta za islamsku tradiciju Bošnjaka.

In June and July, exhibitions which include collections of photographs and works by local and world-famous authors were presented in the Memorial Center, who were gathered thanks to the efforts of our renowned photographer Ziyah Gafić. The exhibition „Exodus“ by the academic painter Safet Zec was presented, the art project by Šejla Kamerić in cooperation with the International Commission for Missing Persons was presented, as well as „Memento“ which was made possible thanks to the work of the Center for Post-Conflict Research and Aida Šehović's „Why Aren't You Here?“.

New brochures were developed by the Srebrenica Memorial Center for visitors, a special publication for the Remembrance Day of genocide victims in Srebrenica was published („Srebrenica. Genocide. 25 Years Later“), as well as several literary works and written testimonies, among which the book of our Azir Osmanović „From Srebrenica To the Light At the End of the Tunnel“ stands out.

In cooperation with the Center for Post-Conflict Research, comprehensive research named „Genocide in Srebrenica Through Judgments of Criminal Courts“ was presented, which covered all cases and judgments in connection to the genocide in Srebrenica. The Srebrenica Memorial center held over 50 online classes with universities and organizations across the world, which were held by our curator Hasan Hasanović. Also, several video stories and testimonies were recorded during the activity „12 Days of Remembrance“.

The scientific conference "Denial and Triumphalism: Origin, Influence and Prevention" was implemented in cooperation with the Faculty of Political Sciences in Sarajevo, the Srebrenica Memorial Center and the Institute for the Islamic Tradition of Bosniaks.

Pridržavajući se mjera vezanih za pandemiju Covid-19, Memorijalni centar je uspješno organizovao desetine redovnih posjeta grupa i pojedinaca, a priređene su i virtuelne ture kreirane sa privremenim zatvaranjem institucije za posjetioce. Prije pandemije je uspješno realiziran i dio aktivnosti javnih svjedočenja i susreta sa mladima u srednjim školama širom zemlje.

Acting accordingly to the Covid-19 measures, the Srebrenica Memorial Center has successfully organized dozens of regular visits by groups and individuals, and virtual tours have also been given which were created due to the temporary closing of the institution for visitors. Before the pandemic, part of the activity which includes public testimonies and interaction with the youth in high schools across the country was completed.

VI NAM MOŽETE POMOĆI!

- Povežite Memorijalni centar Srebrenica sa akademskim ustanovama, istraživačkim organizacijama, muzejima, galerijama i memorijalima širom svijeta.
- Predložite zajedničke projektne aktivnosti sa Memorijalnim centrom Srebrenica na podizanju svijesti o genocidu u Srebrenici.
- Pratite naš rad putem Facebooka, YouTubea, Twitera i naše web-stranice.
- Donirajte svoje knjige Biblioteci Memorijalnog centra Srebrenica.

Dajte svoj doprinos novčanom donacijom:

Uplate u BAM:

Primalac: Ministarstvo finansija i trezora BiH

Banka: Centralna banka BiH

Broj transakcijskog računa: 0000030000000145

Svrha uplate: -37114231 - Donacija - Podrška i pomoć Memorijalnom centru Srebrenica

Realiziraju se i aktivnosti arhiviranja grupnih i pojedinačnih fotografija iz vremena opsade i genocida u Srebrenici. Za dodatne informacije o načinu uplate u EUR i USD (te drugim vrstama međunarodnog transfera novca i uplate donacija, budite slobodni da nas kontaktirate putem e-maila info@srebrenicamemorial.org).

YOU CAN HELP US!

- Connect the Srebrenica Memorial Center with academic institutions, research organizations, museums, galleries and memorials around the world.
- Propose joint project activities with the Srebrenica Memorial Center to raise awareness of the Srebrenica genocide
- Follow our work via Facebook, YouTube, Twitter and our website.
- Donate your books to the Library of the Srebrenica Memorial Center.

Make a contribution with a cash donation:

Payments in BAM:

Recipient: Ministry of Finance and Treasury of BiH

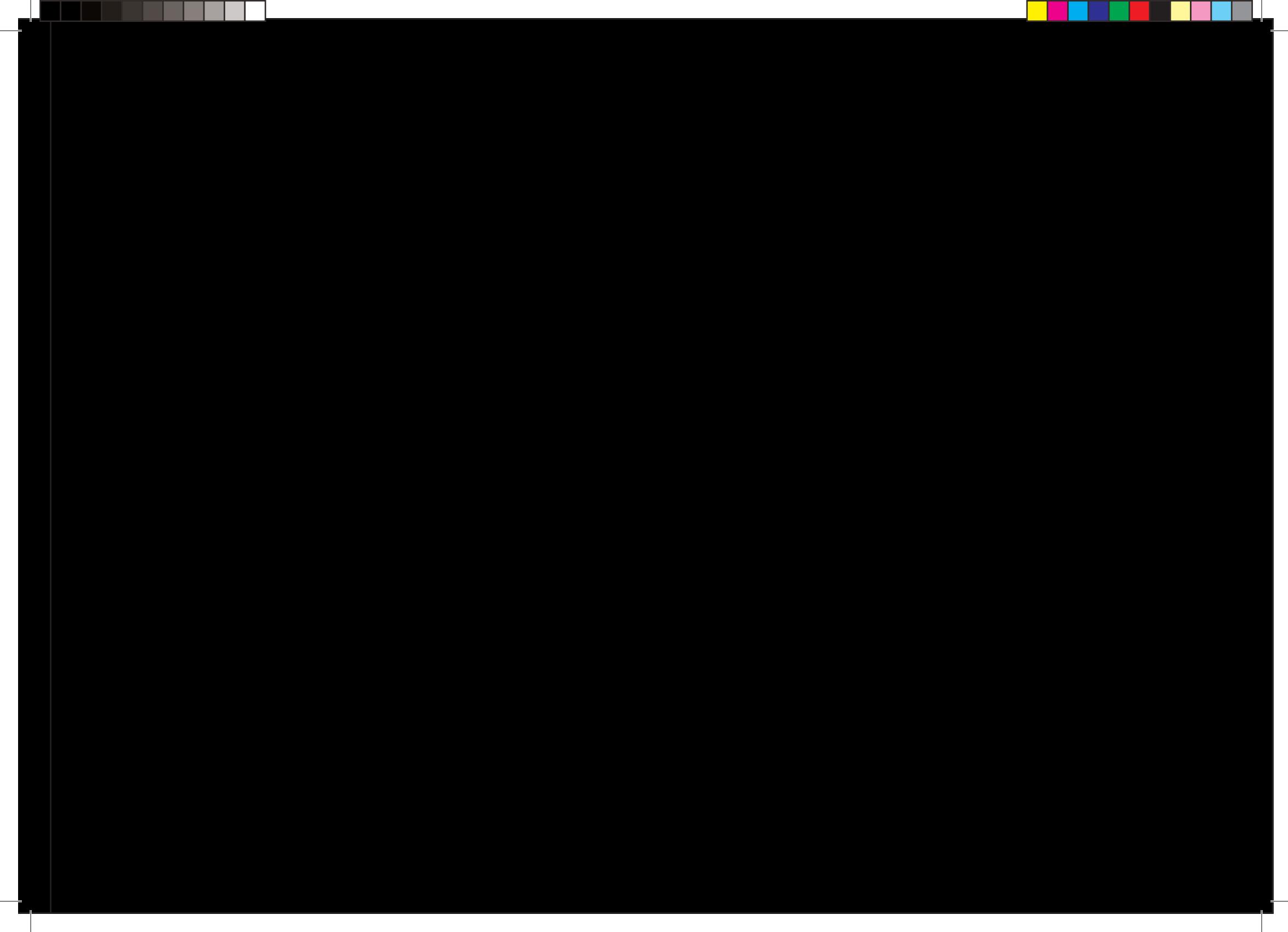
Bank: Central Bank of BiH

Transaction account number: 0000030000000145

Purpose of payment: -37114231 - Donation - Support and assistance to the Srebrenica Memorial Center

We have implemented activities of archiving group and individual photos from time of siege and genocide in Srebrenica.

For additional information on how to donate in EUR and USD (and other types of international bank transfers and donations, feel free to contact us via e-mail info@srebrenicamemorial.org).

MEMORIJALNI CENTAR SREBRENICA
SREBRENICA MEMORIAL
Potočari bb, 75 430 Srebrenica
www.srebrenicamemorial.org

T: + 387 56 991 940
E: info@srebrenicamemorial.org
T: @SrebrenicaMC
F: <https://www.facebook.com/SrebrenicaMemorialCenter/>